

บทที่ 4

กระบวนการร่ำรองเงิงชาวเล

ในบทนี้จะอภิปรายถึงความหมาย แรงบันดาลใจและแหล่งความคิดของการร่ำรองเงิงชาวเล จากการได้ศึกษาวิเคราะห์ส่วนประกอบภาพรวม อันได้แก่ ท่าร่ำ การแต่งกาย และสถานที่ ตลอดจนพิจารณาถึงศิลปะการฟ้อนร่ำรองเงิงชาวเลพบว่า วิถีชีวิตของชาวเลเกาะสีเเห่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต แวดล้อมด้วยพิธีกรรม และมีนาฏศิลป์ร่ำรองเงิงเป็นของทุกคนร่วมอยู่ในพิธีกรรม โดยมีนางจิว ประมงกิจ ครูร่ำรองเงิง ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลคนเดียวที่น่าเชื่อถือเป็นผู้ถ่ายทอดท่าร่ำรองเงิงแก่สมาชิกภายในชุมชนชาวเล ซึ่งร่ำรองเงิงชาวเลที่จะกล่าวในบทนี้ มิใช่การร่ำให้ผู้ชมดูเพื่อการบันเทิงแต่เป็นการร่ำเพื่อประกอบพิธีกรรมลอยเรือ ดังกล่าวในบทที่ 3 ดังนั้นจึงขอหยิบยกเพลงครุที่จำเป็นจะต้องใช้ในพิธีลอยเรือ 5 เพลง ดังนี้คือ

1. เพลงลากูด้ว
2. เพลงสะปาอู้ตุ้
3. เพลงเมาะอีนัง
4. เพลงเจ๊ะชูล่อง
5. เพลงอาฮัมดีเต๊ะ

การร่ำรองเงิงชาวเลทั้ง 5 เพลง ดังกล่าว รวมเป็นท่าร่ำทั้งหมด 62 ท่า มีท่าซ้ำกันจำนวน 5 ท่า ได้แก่ ท่าเริ่มต้นเพื่อเตรียมพร้อมในท่ายืนตรง แขนทั้งสองแนบขาทั้งสองข้างของทุกเพลง และปรากฏว่าในการวิจัยท่าร่ำรองเงิงชาวเลในครั้งนี้ มีองค์ประกอบของกระบวนการร่ำได้แก่ สัญลักษณ์ที่เป็นสื่อของท่าร่ำ ซึ่งดัดแปลงมาจากท่าทางของสัตว์ คือ ปู โดยดัดแปลงการชูก้าม, การเดินของปู ท่าร่ำที่ได้คือ การตั้งวงที่ได้จากการชูก้ามและท่าเดินเปรียบได้จากการเดินช้าเท้าตลอดจนท่าทางของสัตว์น้ำ สัตว์ป่า เช่น ปลา เปรียบท่าร่ำได้แก่ การสะบัดสะบึก เสมือนหนึ่งหางปลาหรือครีบปลาในขณะว่ายน้ำ เป็นต้น

ลักษณะรูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกายของรำรองเงี้ยวสาวเล็กประการ
หนึ่งที่จะได้กล่าวถึง คือ องค์ประกอบ ของร่างกายผู้รำรองเงี้ยวสาวเล็ก ดังนี้

1. ศีรษะ ตั้งแต่ปลายผมด้านบนถึงลำคอ
2. ลำตัว ไตแก้ม แขน, มือ และวงแขน
3. สะโพก ตั้งแต่สะเอวถึงต้นขาช่วงบน
4. เท้า ตั้งแต่เข่าถึงเท้า

ทั้งนี้ จากการศึกษาสังเกตตลอด 2 ปี ณ หมู่บ้านและวัดกู่แก เกาะ
วิหาร อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต พบว่า ส่วนของร่างกายดังกล่าวข้างต้นมี
ลักษณะเด่นมากในการรำรองเงี้ยวสาวเล็กในพิธีฉลองเรือ

การรำรองเงี้ยว

การรำรองเงี้ยวในพิธีฉลองเรือเป็นการแสดงเพื่อเอาใจบรรพบุรุษ และ
เรือหวังสิ่งของรางวัล คือ เงินทอง หากวิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ ที่มีต่อชุมชนก็
จะพิจารณาได้หลายแง่มุมดังกล่าว คือ

การรำรองเงี้ยวในพิธีฉลองเรือเป็นการรวมกลุ่มคน และเป็นการสร้าง
ประสบการณ์ร่วมเพื่อให้เกิดความหมายถึงความ เป็นเอกภาพของชุมชนชาวเล็ก
ทั้งยังเป็นการเพิ่มความสำคัญของตัวเองด้วย การเข้าร่วมกับส่วนราชการเป็น
การลดช่องว่างระหว่างสังคม ด้วยการเปิดโอกาสให้สมาชิกชุมชนทุกวัยได้เข้า
มาชมในการรำรองเงี้ยวรอบเรือในพิธี โดยไม่มีกฎข้อบังคับที่เคร่งครัดการแบ่งแยก
เมื่อว่างใจ

นอกจากนั้นการรำรองเงี้ยวในพิธีฉลองเรือ ยังเป็นการแสดง เพื่อลด
ความตึงเครียดทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกชาวเล และลดความขัดแย้งทาง
สังคมด้วย เนื่องจากขณะเข้าร่วมการรำรองเงี้ยวชาวเลไม่มีการจำกัดขอบเขต
เรื่องเวลา คือทุกคนมีอิสระในการเข้าร่วมการเดินรองเงี้ยวตลอด 3 วัน 3 คืน
และบางครั้งในระหว่างการรำรองเงี้ยว จะมีการดื่มเหล้าจนเมาและปล่อยอารมณ์

สนุกสนานอย่างเต็มที่ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดทางร่างกายที่เกิดจากความ
เหน็ดเหนื่อยในการประกอบอาชีพตลอด 8 เดือน อย่างเต็มที่ และยังผ่อนคลาย
ความเครียดทางจิตใจ ที่เกิดจากความขัดแย้งทางสังคม ดังจะเห็นได้ว่า หลังที่
เหน็ดเหนื่อยจากการร่ำร้องเงิ่ง และถึงกับเมาเหล้าจนได้ที่แล้วบางคนจะฟูมฟัก
ไป แต่บางคนจะระบอบถึงความขัดแย้งที่มีต่อกลุ่มเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้องครอบครัว
และคนรักซึ่งเคยมีเรื่องติดค้างในใจกันมาก่อนสิ่งไปกว่านั้นการร่ำร้องเงิ่งยังมีผล
ให้การจัดการบรรลุเป้าหมายและเป็นการสร้างรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มชนอีกด้วย

ดังนั้นอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการร่ำร้องเงิ่งในพิธีลอบเรือเป็นเครื่อง
มือที่ใช้ในการปรับตัวทางสังคมในชุดปัจจุบัน

สัญลักษณ์ความหมายกับการร่ำร้องเงิ่งชาวเลในพิธีลอบเรือ

การร่ำร้องเงิ่งรอบเรือปลาจึก * และรอบไม้กันผี ในพิธีลอบเรือ
ชาวเลซึ่งสื่อความหมายด้วยการแสดงออกทางสีหน้า และการเคลื่อนไหวร่างกาย
ที่สัมพันธ์กับเสียงเพลงและจังหวะดนตรีอันเป็นการแสดงสัญลักษณ์ด้วยภาษาท่าทาง
นั้นสอดคล้องกับแนวคิดของ ประทุม รุ้มเที่ยงพันธ์ ที่ว่า "อาภักภิรียาท่าทาง
ของร่าภาษาท่าทางหรือการร่ำร้องเงิ่งในพิธีลอบเรือ จึงใช้เป็นเครื่องมือสำหรับ
ติดต่อกับสิ่งเหนือธรรมชาติ โดยมีบทเพลงเป็นสื่อในการบอกกล่าว เรื่องราวที่
สอดคล้องกับตำนานความเชื่อ และมีจังหวะดนตรีเป็นตัวกระตุ้น และเร่งเร้าให้
ภาษาท่าทางที่แสดงออกมาในรูปแบบของการว่าวว่า คุณวิมลฉิ่งนำศรัทธาสีงนัก"¹

ทั้งนี้หากวิเคราะห์ โดยพิจารณาจากภาวะแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม
ภาวะแวดล้อมของสถานการณ์และภาษาท่าทางของผู้แสดงแล้ว การที่ชาวเลเลือก

* เรือปลาจึก คือเรือพิธีที่จัดเตรียมไว้เพื่อประกอบพิธีกรรม ซึ่งจัดขึ้น
ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 และเดือน 11

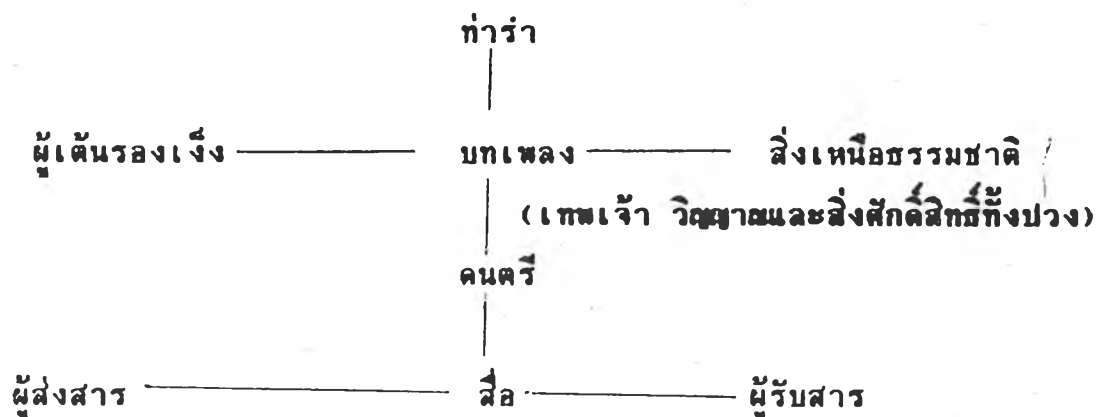
¹ ประทุม รุ้มเที่ยงพันธ์. วัฒนธรรมชาวเล, พระนคร : โรงพิมพ์
คุรุสภา, 2525, หน้า 23.

สถานที่ ที่ใช้ในการร่ำรำ ซึ่งเป็นตำแหน่งเดียวกับสถานที่ที่ท่าพิธีฉลองเรือ คือ บริเวณหาดทรายอันเป็นจุดที่ใกล้ทะเลที่สุดซึ่งน้ำทะเลเริ่มไม่ถึงนั้น นอกจากเพื่อสะดวกในการประกอบพิธีกรรมบางขั้นตอน เช่น พิธีสาคน้ำและนำเรือไปลอยในทะเลแล้ว ยังสัมพันธ์กับคำนิยามในการเลือกทำเลสำหรับสร้างบ้านเรือน ทำเลสำหรับฝังศพด้วย และที่สำคัญคือ สัมพันธ์กับท่ารำซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงบุคคลิกท่าทางของปู่ ที่กำลังชุก้ามเดินออกหน้าออกหลังและหยุดเป็นระยะ ๆ ขณะหันน้ำทะเลที่ค้อม ๆ เพิ่มระดับขึ้นทุกขณะจนกระทั่งเกือบถึงตำแหน่งที่วางเรือ และปักไม้กันผี

ส่วนการเลือกระยะเวลาช่วงเดือนเพ็ญขึ้น 14 และ 15 ค่ำ เป็นคืนที่จัดพิธีฉลองเรือและฉลองไม้กันผีนั้น นอกจากสงฆ์จันทร์ช่วยเสริมให้บรรยากาศของการร่ำรำองเง็ง และการร่ำรำวงท่ามกลางเสียงคลื่นที่ประสานกับเสียงเพลง และเสียงดนตรี ดุริยธรรมลังและนำศรัทธาขึ้นอีกระดับหนึ่งแล้ว ยังพิจารณาได้ว่าดวงจันทร์มีบทบาทในการรวมกลุ่มชนในสังคมชาวเล และเป็นสัญลักษณ์ของวัฏจักรของความอุดมสมบูรณ์ตลอดจนวัฏจักรของการทำมาหากินในรอบปีอีกด้วย การตีความจากสัญลักษณ์ของดวงจันทร์ที่สัมพันธ์กับการประกอบพิธีกรรมของชาวเลนี้ หากพิจารณาจากการศึกษาการรำในศาสนาของกลุ่มหนึ่ง ในนิวซีแลนด์ ซึ่งผู้วิจัยได้มีประสบการณ์ตรงในครั้งที่ได้ไปเยือนรู้เรื่องวัฒนธรรมชนชาวเมารี อาจพิจารณา ดวงจันทร์เป็นสัญลักษณ์ของวัฏจักรในการมีประจำเดือนผู้หญิง หรือเรื่องเพศของมนุษย์ได้ เนื่องจากการร่ำรำรอบเรือในคืนเดือนเพ็ญจะนำไปสู่การเกี้ยวพาราสี และการเลือกคู่แต่งงาน เพื่อสืบเผ่าพันธุ์ของชาวเลด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวการร่ำรำองเง็ง จึงเปรียบเสมือนการแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเหนือธรรมชาติ และเป็นสื่อที่นำไปสู่การสืบทอดของชีวิตเป็นพลังอำนาจที่มีต่อสุขภาพความเจ็บป่วย ความตาย และความเชื่อที่มีต่อโศกภัยผู้ประกอบพิธีกรรม โดยอาศัยกระบวนการสื่อความหมายด้วยภาษาท่าทางที่เชื่อว่าจะเข้าใจความหมายร่วมกันได้ระหว่างผู้เข้าร่วมพิธีและสิ่งเหนือธรรมชาติ ดังตั้งแผนภูมิในหน้า 85

แผนผังการร่ำรองเง็งชาวเลในพิธีกรรมลอยเรือ

นอกจากนั้นการร่ำรองเง็งรอบเรือท่ามกลางบรรยากาศธรรมชาติด้วยท้าวรองเง็งชาวเล ซึ่งสอดคล้องกับตำนานความเชื่อของชาวเล ยังเป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความเชื่อในอดีตและปัจจุบันซึ่งเชื่อว่าจะหลงเหลือสืบทอดไปในอนาคตไว้ด้วยกันในเวลาปัจจุบัน ทั้งยังแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแท้จริงของชาวเลในสามปกติที่แม้ว่าจะเป็นกลุ่มชนอิสระ แต่ก็มีความอิสระในระดับหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับภาวะแวดล้อมทางสังคมกับความเป็นอิสระขณะร่ำรองเง็งด้วยท้าวที่เลียนแบบบุคลิกของสัตว์ซึ่งสามารถปล่อยตัวปล่อยใจไปกับสภาวะแวดล้อมตามธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ จึงเป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และมนุษย์กับสัตว์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งที่ดีและไม่ดีปะปนกัน อีกทั้งการที่กลุ่มชนชาวเลมารวมตัวกัน เพื่อร่วมร่ำรองเง็งรอบเรือในวันเวลาเดียวกัน สถานที่เดียวกันซึ่งไม่สามารถทำได้ในชีวิตประจำวัน ยังเป็นการเชื่อมโยงระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม เวลากับสถานที่ ชนชาติของวัฒนธรรม และเป็นโอกาสที่สมาชิกในชุมชนได้แสดงความรู้สึกร่วมด้านจิตใจได้สำนึกในลักษณะที่ขัดแย้งกับเกณฑ์ ข้อบังคับของสังคม โดยอาศัยเหล่าท้าวเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และความรู้สึกนึกคิดที่ตรงกันข้ามกับความ เป็นจริงในชีวิตประจำวัน

ความสัมพันธ์ของการร่ำรองเง็งรอบเรือดังกล่าว หากแยกแยะตาม
 วรรณคดีด้านหนึ่งกลุ่มร่ำรองเง็งที่เผชิญหน้ากันตรงรอสต่อระหว่างทะเล และ
 แผ่นดินนั้นแสดงถึงการต่อสู้กับภัยธรรมชาติในชีวิตการทำมาหากิน เช่น ฝนฟ้า
 พายุในทะเลซึ่งในบางช่วงชาวเลบางคนที่เพียงพลาให้แก่ทะเล เช่นเดียวกับคน
 ชาติที่ร่ำรองเง็งแล้วถูกคลื่นน้ำไป อันเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้เสมอในวิถี
 ชีวิตของพวกเขา ดังที่ชาวเลบางคนกล่าวว่า "คลื่นมาแรงเราก็ฉวยเสื่อ บางที
 .เราก็เซมัน"

ตามรูปแบบลีลาการร่ำรองเง็ง กลุ่มในน้ำจะมีพลังมากกว่า และเป็นผู้
 ระงับต่อกลุ่มบนหาดเช่นเดียวกับลมฟ้า พายุ ทะเล ที่มีอำนาจเหนือชาวเล แต่
 ปรากฏการณ์นั้นแสดงความเป็นไปมากกว่าแสดงความทุกข์เรื่อหรือความหวาดกลัว
 เพราะผลออกแล้วได้เป็นเรื่องธรรมดา

ส่วนทำราวัดน้ำ หรือประกอบกร่ำรองเง็งชาวเล เป็นการแสดง
 สัญลักษณ์และการสื่อความหมายด้วยภาษาท่าทางที่สะท้อนให้เห็นถึงระบบความเชื่อ
 ใจที่เกี่ยวกับตำนานการลอบเรือปลาจึก และตำนานเกี่ยวกับการกำเนิดมนุษย์ ซึ่ง
 เกี่ยวพันกับความเชื่อของศาสนาอิสลามและคริสต์ ดังนั้นการวัดน้ำเรือจึงเป็น
 สัญลักษณ์ของความต้องการที่จะให้เรือปลาจึกสามารถนำวิญญาณบรรพบุรุษ สัตว์ที่
 หนีไปได้บาป และเคราะห์โศกโรคภัยเดินทางไปสู่จุดมุ่งหมายด้วยความปลอดภัย
 .เรือว่าจะได้เป็นที่พอใจของสิ่งเหนือธรรมชาติแล้ว พวกเขาจะได้อยู่เย็นเป็นสุข
 ของตนเช่นเดียวกับเป็นสัญลักษณ์ของความต้องการที่จะให้นาวาชีวิต สามารถนำพวก
 .เขาฝ่าฟันอุปสรรคและภัยธรรมชาติไปด้วยความปลอดภัย เชื่อว่าพวกเขาจะได้
 ไปถึง และสืบทอดเผ่าพันธุ์ต่อไป เช่นเดียวกับเรือของโนอาห์ หรือ นะบีโนะ
 วิสามารถนำชีวิตครอบครัวที่อยู่บนเรือให้รอดปลอดภัยได้

การร่ำรองเง็งประกอบในพิธีลอบเรือ

หากมองศิลปการต่อเรือ ในฐานะที่เป็นสื่อ และสัญลักษณ์สำคัญนำไปสู่
 ความเข้าใจ สังคม และวัฒนธรรมของชาวเลแล้ว ศิลปะการเดินรองเง็งและ
 บรรเลงเพลงในพิธีลอบเรือก็นับว่าเป็นสัญลักษณ์ และภาพสะท้อนที่ช่วยในการทำ
 ความเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมของชาวเลเช่นกัน

การศึกษาวิเคราะห์ปริมาณการร้อง, ว่า, และบรรเลงเพลงในชั้น
แรกเป็น 2 ระดับหลักคือ ศิลปะการร้องว่า และนักร้อง นักดนตรี ซึ่งทำหน้าที่
ร้องขับและเล่นดนตรีประกอบการเดินร้องเงี้ยวในพิธีลอสเวือ

ผู้ร้องที่จะเข้ารับการฝึกหัดการร้องเงี้ยว ล้วนแต่เป็นผู้หญิงทั้งนั้น
ด้วยเป็นประเพณีมาแต่โบราณของหมู่บ้านชาวเล ว่าควรได้เริ่มรับฝึกหัดกันมาตั้ง
แต่เยาว์วัย อายุ 5-7 ปี จึงจะฝึกหัดได้ดี ถ้ามีอายุมากเสียแล้ว ก็หัดให้ค้
ได้ยากนอกจากจะมีอุปนิสัยมาแต่เดิมเด็กที่จะฝึกหัดการร้องเงี้ยวชาวเลนั้น ใน
ขั้นต้นแม่ครูจะพิจารณาคัดเลือกจากผู้ที่มึลักษณะดังนี้ คือรูปหน้าสวย ลำตัวเรียว
สะเอวเล็ก สะโพกผาย ส่วนศีรษะมีลักษณะดังนี้

เริ่มแม่ครูเลือกศิษย์รับร้องแล้ว เมื่อถึงวันพฤหัสบดี ซึ่งนับถือกันว่า
เป็นวันครูก็ลาพิธีมอบตัวให้ครู ศิษย์จะต้องมีดอกไม้ชุกทึบเทียนเป็นเครื่องสักการะ
แล้วพร้อมกันไปเคารพแม่ครูรับดอกไม้ชุกทึบเทียนไว้แล้วก็นำไปสู่ที่สักการะทำความ
เคารพบูชาองค์ครูบาอาจารย์แล้ววางดับไปแล้ว จากนั้นเริ่มมาจับทำให้บรรดาศิษย์
เป็นปฐมฤกษ์

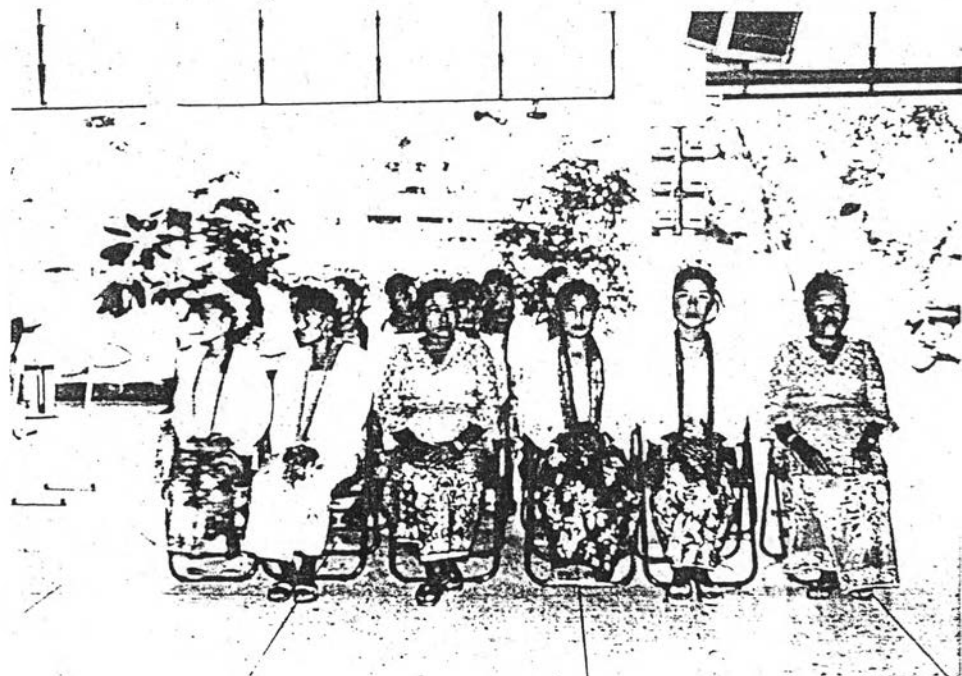
ลักษณะและเทคนิคการร้องเงี้ยวชาวเล

การร้องเงี้ยวชาวเล เป็นการร้องที่มีผู้รู้จักและร่ำไต่มาหลายหลาย
เพลงด้วยดี แต่จะกล่าวเฉพาะการร้องเงี้ยวในพิธีกรรมลอสเวือ ของชาวเล
เท่านั้นเขมรยังมี 5 เพลง ด้วยกัน คือ วูก้าลากูด้ว มะฮันง อามัดเต๊ะ
เจ๊ะซูล่องมะสะปาดู ซึ่งเป็น เพลงที่ใช้ร้องประกอบการพิธีกรรมลอสเวือมาแต่โบราณ
เลขที่เค็ดร่วนเพลงอื่น ๆ นี้ไว้ร่ำหลังจากการประกอบพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ได้
ยุติลงแล้ว เนื้อเพลงจะให้เพี้ยนคล้าการร่ำที่ผิดแปลกแตกต่างกันออกไป หากแต่
พื้นฐานของการร้องผู้แสดงปฏิบัติโดยร่ำขึ้นลงเป็นจังหวะตามดนตรี เดินขึ้นเดินลง
ลักษณะเช่นนี้เข้าใจว่าสตรีชาวเลเลียนแบบทำร่ำมาจากการเดินของปู คือ เดิน
ขึ้นลงและขยับรอบ ๆ ส่วนเนื้อเพลงนั้นก็เช่นกัน คงเข้าใจว่าเป็นการยกยั้น
เพื่อเลียนแบบการร่ำก้ามของปูทะเลเสียอีก

เมื่อได้ทราบถึงบทบาทและความหมายต่าง ๆ ของการร่ำรองเง็งในพิธีลอยเรือแล้ว ต่อไปผู้วิจัยจะพรรณนาในรายละเอียดถึงศิลปการแสดงรองเง็งที่ได้ข้อมูลจากพื้นที่จริงในช่วงการร่ำรองเง็งในพิธีลอยเรือมาอภิปราย วิเคราะห์เป็นสองส่วน ส่วนแรกคือ การแต่งกาย การดนตรี และในส่วนที่สองจะเป็นการวิเคราะห์ทำรำในเซตหลัก 5 เพลงต่อไป

การแต่งกาย

แตกต่างกันตามประเพณีนิยมของแต่ละเรือสำลึ ผู้แสดงรองเง็งชาวเลนนั้น โดยทั่วไปแล้วมุ่งไว้ร่งปลาเต๊ะสีส้มมีลวดลายดอกดวงงามและสวมเสื้อแขนยาวถึงข้อมือ ปลอกชายเรือไว้นอกผ้าโพกหัว ผู้หญิงชาวเลนบางคนจะมีผ้าบาง ๆ คล้องคออีกผืนหนึ่ง ชาวเลนจะใช้ผ้าสีส้มมีลวดลายใบไม้ดอกโต ๆ และสลับกันคู่สวยงามไปอีกแบบหนึ่ง (ถึงภาพ)

ภาพการแต่งกายรองเง็งชาวเลน

การดนตรี

ดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงร้องเงี้ยวลาวได้แก่ ไวโอลิน รำมะนา ส้องและฉิ่ง ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่มีชาวลาวเมืกหัดและใช้บรรเลงใน จิตกรรมลอสเวื่อ จิตกรรมเช่นไห้วบรรพบุรุษ จิตกรรมปักไม้กันผี (ดังภาพ)

ภาพนักดนตรีและเครื่องดนตรีชาวเล

อธิบายท่าร่ำร้องเงี้ยวชาวเล

เพลงลากูด้ว

ใช้เป็นเพลงเริ่มการร่ำร้องเงี้ยว (เพลงไหว้ครู)

ภาพที่ 1 ท่าร่ำเพลง "ลากูด้ว" ท่าที่ 1

อธิบายท่าร่ำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายเท้า

เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวาวางเต็มเท้าเปิดปลายนิ้วเท้าทั้งสอง

การเคลื่อนไหว เริ่มด้วยผู้แสดงยืนตรง ดึงเอว ดึงไหล่ เปิดปลาย
 คางมือทั้งสองปล่อยตรงไว้ด้านข้างลำตัวด้านซ้ายและขวา จากนั้นคอหงาย
 หน้าทับร่ามะนา

ในท่ายืนเพื่อให้ผู้แสดงได้เตรียมพร้อมฝึกให้ผู้ร่ำตั้งตัวตรง ออกมาสไทม์ฝั่ง
 จึงประกอบด้วยองค์ 4 คือ ดึงตัว ดึงเอว ดึงมือ ดึงไหล่

ภาพที่ 2 ท่ารำเพลง "ลากูด้ว"

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ หน้าตรงและคอสูง ๆ มองขึ้นไปด้านบนในลักษณะแหงนหน้า

เท้า อยู่ในลักษณะเดิมในท่าที่ 1

การเคลื่อนไหวปฏิบัติโดย ผู้แสดงเริ่มรื้อนมือทั้งสองข้างขึ้นมาประกบกัน
 ในลักษณะพนมมือเปิดปลายนิ้วทั้งสองข้างกรัดดึงออกไป โนมัดวมาข้างหน้าเล็ก
 น้อยพร้อมกับยกแขนขึ้นให้ปลายนิ้วมือตรง ส่วนของปลายนิ้วหัวแม่มือทั้งสองข้าง
 จรดกับหน้าผาก เปิดปลายคางขึ้นเช่นเดียวกับท่าอวาทบึงคับ

"ท่าไหว้" ดังที่ได้อธิบายข้างต้นนั้นเป็นการเน้นให้ผู้รำรู้จักการเคลื่อนไหว
 ไหว คือในลักษณะง่าย ๆ ก่อน ในท่านี้ควรเน้นเกี่ยวกับตำแหน่งต่าง ๆ เช่น ใน
 ท่าพนมมือควรระวังมือระหว่างนิ้วทั้งสองตรงหน้าผากเป็นต้น

ภาพที่ 3 ท่าท่าเพลง "ลากดูว์"
อธิบายท่าท่า
ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง
เท้า เท้าราบถึง เท้าขวางอเข้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย แสดงว่าต่อเนื่องจากท่าที่ 2 เท้าซ้าย
ขึ้นเป็นหลักน้ำหนักย้ายอยู่ที่เท้าซ้าย เท้าขวาอเข้า จมูกเท้าจรดพื้นให้สั้นเท้าติด
กับข้อเท้าซ้าย มีขวาดึงวางล่างระดับชายอก มือซ้ายเหยียดดึงจับคว้า ดึงแขน
ส่งไปด้านข้างของหน้าตัวระดับชายอก

ในท่านี้ ควรเน้นเกี่ยวกับลักษณะการปฏิบัติของเท้าในท่า "งอเข้า"
และ "ทิ่มเข้า" ตามจังหวะของฉิ่ง

ภาพที่ 4 ทำร่ำเพลง "ลากูด้ว" ทำที่ 4

อธิบายทำร่ำ

ศัพท์ ประโยคอยู่ในลักษณะเดิม ทำที่ 2

เท้า ทำร่ำวาติงเปิดปลาตเท้าหักธ้อเท้าขึ้น ทำร่ำข้างติง

การเคลื่อนไหว เป็นทำต่อเนื่องจากทำที่ 3 ผู้ว่าควรปฏิบัติเหมือนกับทำที่ 3 เพียงแต่ปฏิบัติต่อเนื่องจากการวางเท้าข้าง ติดแนบกับธ้อเท้า เป็นการสิดเท้าร่ำวาติงร่ำ เปิดจุมเท้า หักธ้อเท้าจากนั้นใช้ธ้อ "ประเท้า" ความจังหวะของกลอง แล้วเปลี่ยนมาปฏิบัติทำที่ 3 และต่อเนื่องเป็นทำที่ 4 ซึ่งลักษณะทั่ว ๆ ไปจะเหมือนกันจนครบจังหวะเพลง

* ประเท้า คือลักษณะการไว้ปลาตเท้าและขึ้นโดยสันเท้าวางเป็นหลัก

ภาพที่ 5 ท่ารำเพลง "ลากดูว์" ท่าที่ 5

อธิบายท่าว่า

สีरणะ เอียงทางด้านซ้าย เปิดปลาดวง

เท้า เท้าขวา เท้าขวา ในลักษณะจุมกเท้าและชิดเท้าขวา เท้าซ้าย
ตั้ง เท้าขวางอเข้า

การเดินไหว ปฏิบัติโดย วางเท้าซ้ายเป็นหลัก น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้า
ซ้าย สกขาขวาและงอเล็กน้อย เท้าซ้ายโดยไว้จุมกเท้าและชัน เปิดสันเท้าขึ้น
เล็กน้อย มือซ้ายและมือขวากั้นข้างลำตัว งอข้อศอกเล็กน้อย กำมือหักข้อมือขึ้น
จากนั้นใช้มือขวาเดินจับเท้า 1 รอบ

ท่าที่ 5 หารเน้นลักษณะของเท้า และมือ ในระหว่างการเดินจับ
รอบ ต้องได้จังหวะพอดีกัน คือ มือที่กำต้องจับแขนไปตามจังหวะ
กลองด้วย

ภาพที่ ๘ ทำร่ำเพลง "ลาภูด้วง" ท่าที่ ๘

ปฏินิพนธ์เล่นเดียวกับท่าที่ ๘

ภาพที่ 7 ทำรำเพลง "ลากดูว์" ทำที่ 7

อธิบายทำรำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลาสดาง

เท้า เท้าขวาตั้ง เท้าซ้ายงอเข้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย ผู้แสดงยืนใช้เท้าขวาวางเป็นหลัก น้าหนัก
ตัวอยู่เท้าขวา เท้าซ้ายงอเข้า จมูกเท้าจรดพื้นให้สันเท้าติดกับข้อเท้าขวา มือ
ซ้ายตั้งวางล่างระดับชายพก มือขวาเหยียดถึงจิบคว่าตั้งแขนส่งไปด้านข้าง ของ
ลำตัวระดับชายพก หน้าตรง เปิดปลาสดาง

ในที่นี้ ควรเน้นเกี่ยวกับลักษณะการปฏิบัติของเท้าในท่า "งอเข้า"
และท่า "ท่มเข้า" พร้อมจังหวะของฉิ่ง

ภาพที่ 8 ทำท่าเพลง "ลาวด้าว" ท่าที่ 8
อธิบายท่าท่า

ศีรษะ เปิดปลาดวง ข้ามองตรง

เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวา

การเคลื่อนไหว เริ่มทำต่อเนื่องจากท่าที่ 7 ผู้ว่าควรปฏิบัติเหมือนกับท่าที่ 7 เชียงต่อเนื่องการวางเท้าซ้ายแนบกับข้อเท้า ลักษณะสิดเท้าซ้ายดึงขาเปิดจุก หักข้อเท้า จากนั้นใช้เวลา "พ่มเข้า" ตามจังหวะของกลองและฉิ่งแล้วเปลี่ยนมาปฏิบัติในท่าที่ 7 และต่อเนื่องมาท่าที่ 8 ซึ่งลักษณะโดยทั่ว ๆ ไปจะเหมือนกันปฏิบัติจนครบจังหวะเพลง

ภาพที่ 9 ทำรำเพลง "ลากูด้ว" ทำที่ 9
อธิบายเนื้อหาประกอบทำรำ

ปฏิบัติเช่นเดียวกับทำที่ 5, หน้า 132.

(ปฏิบัติในลักษณะเช่นนี้ 3 รอบ)

อธิบายทำรำเพลง "สะปาสีคู้"

ภาพที่ 10 ทำรำเพลง "สะปาสีคู้"

อธิบายทำรำ

ลีลา หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวาางเต็มเท้า เปิดปลายนิ้วเท้าทั้งสองข้าง

การเคลื่อนไหว เริ่มด้วยมือแสดงอินตรง ดึงเอว ดึงไหล่ ดึงปลายเท้า มือทั้งสองปล่อยไว้ด้านข้างขาซ้ายและขวา จากนั้นคอขึงทวนเพลงในท่าแรกนี้ เพื่อให้มือแสดงเตรียมพร้อม และฝึกให้รู้ที่ตั้งตัวตรง ออกมาขยับมือซึ่งประกอบด้วยองค์ 4 คือ ดึงตัว ดึงเอว ดึงมือ ดึงไหล่

ภาพที่ 11 ทำท่าเพลง "สะปาดัก"

อธิบายท่าท่า

ศีรษะ เอียงซ้าย เปิดพลาสติก

เท้า ก้าวไว้เท้าซ้าย เท้าขวาวางหลัง

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย กำมือซ้ายและมือขวา ระดับสะเอวงข้อศอก กระดกข้อมือขึ้น หน้าตรง เปิดพลาสติก เดินถ้ำเท้าในลักษณะไว้จุกเท้า รันกับพื้น สกั้นเท้าขึ้นพอประมาณทั้งสองข้าง เดินเป็นรูปวงกลม รันข้อศอก ด้านซ้ายและด้านขวาตามจังหวะ

ในท่านี้ควรเน้นเกี่ยวกับการปฏิบัติของเท้าและมือที่จับ ให้ลงจังหวะ หน้ากับของกลอง

ภาพที่ 12 ทำไร่เพลง "สะปาลีตุ้" ทำที่ 3
อนิบาลทำไร่

ศีรษะ เลี้ยงขวา เปิดปลาสดาง
เท้า เดินสำเท้าสลับซ้ายและขวา

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย หันแสดงเดินสำเท้าทุกกลางเวที่ ปลัดหมัด
ขวาที่กำอู่วางข้างลำตัวด้านขวา มือซ้ายหักนิ้วมือ งอนัดสอดกระดับสาตพก ก้มตัว
ลงพร้อมกับค่านับ เท้าคงอู่ในลักษณะเดิม

ในที่นี้ ควรเน้นเกี่ยวกับมือ และการโค้งค่านับให้ตรงกับจังหวะของ
เพลง

ภาพที่ 13 ทำรำเพลง "สะปาสีตู" ทำที่ 4

อธิบายทำรำ

ศีรษะ เอียงซ้าย เปิดปลาสดาง

เท้า เท้าขวาวางเป็นหลัก ก้าวเท้าซ้ายในลักษณะจุ่มเท้าและพื้น

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย ก้าวขาซ้ายไปด้านหน้าในลักษณะก้าวไขว้กลับ
เท้าขวาลง สกมือซ้ายก้าวออกไปด้านหน้า พร้อมกับก้าวขาซ้าย มือขวาก้าวออกไป
ไปด้านหน้าเช่นกัน เอียงศีรษะทางด้านที่ก้าวไขว้กลับมาด้านหน้าเปิดปลาสดาง

ภาพที่ 14 ท่ารำเพลง "สะปาสีตู" ท่าที่ 5

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลาชดาง

เท้า เท้าซ้ายวางเป็นหลัก เท้าขวาก้าวหน้าในลักษณะจุกเท้า
แตะพื้น

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือซ้ายก้าวออกไปด้านหน้า มือขวาวาง
ข้างลำตัวเท้าคงอยู่ในลักษณะเดิมท่าที่ 4 ช่อเข้าลงเล็กน้อยพร้อมกัน ค่อย ๆ
ชิดตัวขึ้น โขนตัวขึ้นไปหยุดอยู่ในลักษณะสิ้นสุด

หมายเหตุ ปฏิบัติท่ารำตั้งแต่ท่าที่ 3-4 สลับไปมา 3 ครั้ง

ภาพที่ 15 ทำรำเพลง "สะปาสิตู" ทำที่ 8

อธิบายทำรำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลาดคาง

เท้า เท้าขวาวางเป็นหลัก เท้าซ้ายเปิดสั้นเท้าในลักษณะจุมกเท้า
และหัน

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย จุมกเท้าซ้ายและหันกระดกสั้นเท้าพล
ประมาณเท้าขวาเป็นหลักเอียงศีรษะทางด้านซ้าย มือซ้ายและมือขวา ที่ไปทาง
ด้านขวามือในลักษณะขนานกัน ผู้แสดงกคไหล่ซ้ายกลมตัว, ไหล่, หน้า ไปทาง
ด้านขวาจากนั้นปฏิบัติตรงกันข้ามในทางกลับกัน จากด้านขวามาทางด้านซ้าย

3 จังหวะ

ในทำนี้ ควรเน้นในลักษณะของการกลมตัว, ไหล่, หน้าและการคบเท้า
ด้วยจุมกเท้าของผู้แสดง

ภาพที่ 16 ท่ารำเพลง "สะปาลีตุ" ท่าที่ 7

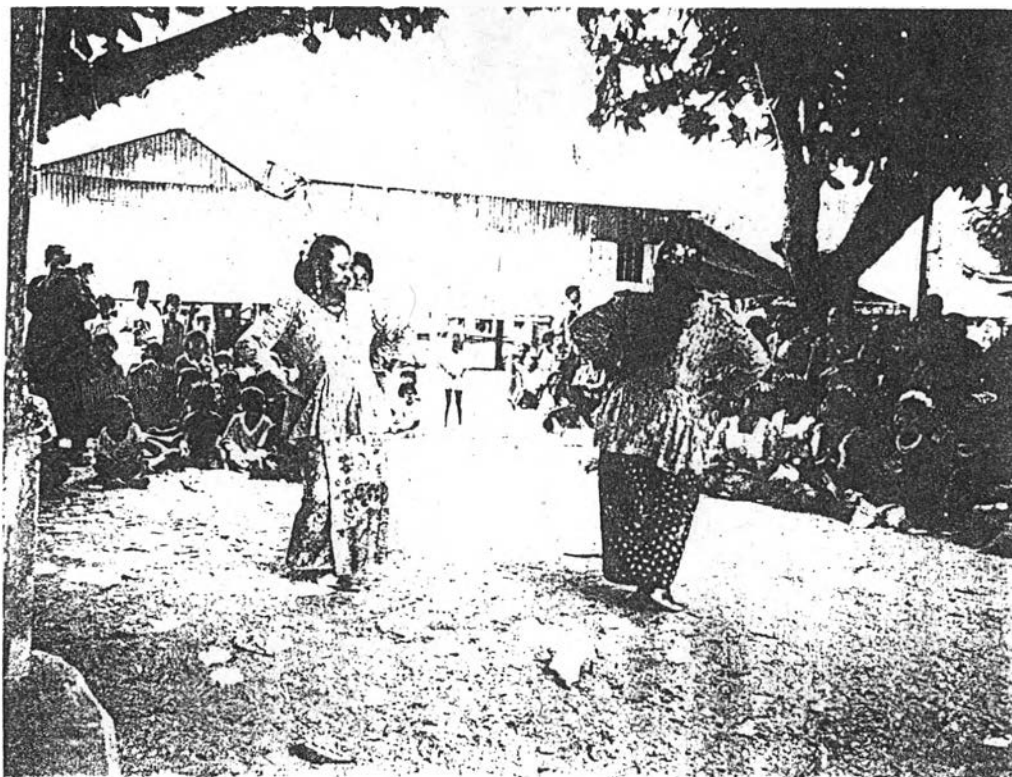
อธิบายท่ารำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า ก้าวเท้าขวา เท้าซ้ายไขว้หลัง

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย ผู้แสดงก้าวเท้าขวา ไขว้เท้าคดมา
ทางด้านหน้า เท้าซ้ายวางเป็นหลัก จับมือหงายทั้งสองมือ พร้อมทั้งสลัดใจไปมา
ทั้ง 2 ข้าง กดเกลียวด้านซ้ายลง

ในท่านี้ลักษณะการก้าวเท้า จรดด้วยเท้าขวา เท้าซ้ายจะขึ้นเต็มเท้า
เป็นหลัก สันเท้าขวาจะสูงขึ้นจากพื้นเล็กน้อยพร้อมกับจุกเท้าวางลงบนพื้น

ภาพที่ 17 ทำท่าเพลง "สะปาดี้" ท่าที่ 8

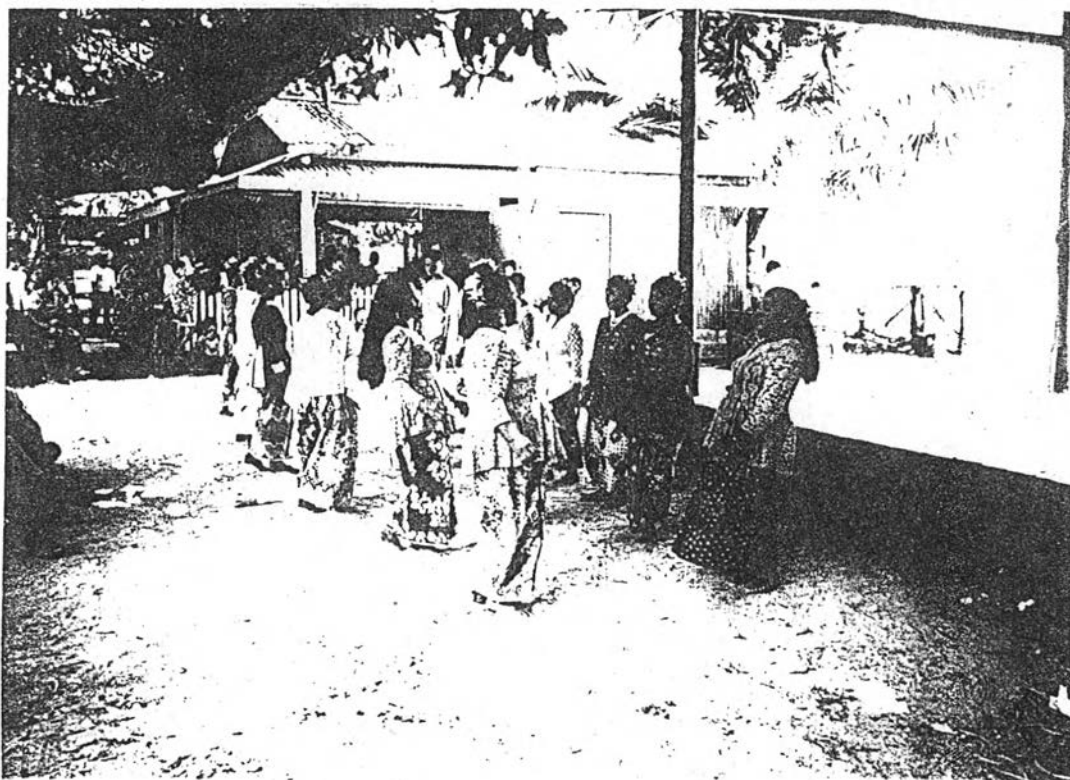
อธิบายท่าว่า

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายเหยียดคืบ เท้าขวาอ้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือขวาและมือซ้ายกำมือ งอข้อศอก
ระดับสะเอว เท้าขวาอ้าเท้าซ้ายคืบ น้าหนักอยู่ตรงกลาง พร้อมทั้งสะบัด
สะโพก 3 ครั้ง

ในที่นี้ ควรเน้น การใช้สะโพก คือ สะบัดสะโพกโดยเน้นตั้งแต่
สะเอวลงมา

ภาพที่ 18 ทำรำเพลง "สะปาลีตุ" ทำที่ ๑
อธิบายทำรำ

ศัพท์ะ เอียงซ้ายส เปิดปลายคาง

เท้า ก้าวไขว้เท้าซ้ายส เท้าขวาอยู่หลังเปิดสันเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย ก้าวขวาไปด้านหน้าในลักษณะก้าวไขว้
ถอนเท้าซ้ายลงด้านหลัง มือขวาและมือซ้ายกำทั้งสองมือ โดยสลับมือตรงกันข้าม
กับขาที่ก้าว คือ ก้าวขาซ้ายยกมือขวาและก้าวขาขวายกมือซ้าย น้ำหนักตัวอยู่ที่
ที่ก้าวไปทางด้านหน้า

ภาพที่ 19 ทำว่าเพลง "สะปาดู" ทำที่ 10

อธิบายทำว่า

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลาตาง

เท้า เท้าข้างงอเข้าเปิดสันเท้า เท้าขวาางเต็มเท้าเป็นหลัก

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย เท้าขวา ก้าวออกไปด้านข้าง มีเท้า
วางข้างลำตัว ส่อเข้า ค่อยจากนั้นจะสิดตัวขึ้นพร้อมกับโชนตัวเล็กน้อย คิงตัวกลับ
มาหยุดในลักษณะอื่นตรง

(ปฏิบัติตั้งแต่ท่า 9, สลับไปมา 3 ครั้ง)

ในท่านี้ควรเน้นการใช้ลำตัวของนักแสดง คือ การเน้นการโชนตัวหรือ
ส่งตัวทั้งลำตัว ให้เข้ากับจังหวะกลอง

ภาพที่ 20 ท่ารำเพลง "สะป่าลี้ตู้" ท่าที่ 11

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ เอียงทางด้านซ้าย เปิดพลาสติก

เท้า เท้าขวาเหยียดตั้งวางเป็นหลักเท้าซ้ายทอดขวาด้านข้าง สันเท้า
แตะพื้น ทักข้อนิ้วเท้าขึ้น

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย เท้าขวาวางเป็นหลัก เท้าซ้ายแตะพื้น
เอียงศีรษะทางด้านซ้ายมือและมือขวาวางอ้อมศอก ในลักษณะขนขนานกันด้านหน้า
ระดับข่าสพกทั้ง 2 มือพร้อมทั้งโขนตัวกลมไหล่จากขวาไปซ้าย และจากซ้ายมา
ขวา กดเกี้ยวทั้งด้านซ้ายและด้านขวา

ภาพที่ 21 ทำท่าเพลง "สะปาลิ์คู้" ท่าที่ 12

ลักษณะท่าท่า

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าขวาวางเป็นหลัก เท้าซ้ายสก้าวไว้

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย เท้าขวาวางเป็นหลักก้าวเท้าซ้าย ในลักษณะก้าวไขว้ออกทางด้านหน้า จับหงายมือ ทั้งสองข้าง งอข้อศอกระดับข้อมือ หน้าตรงนำหนักตัวอยู่ที่กลาง สลับจับไปมาทั้ง 2 ข้าง กดแก้มชิดด้านขวา

ภาพที่ 22 ท่ารำเพลง "สะปาลิตู" ท่าที่ 13

อธิบายท่ารำ

สีरणะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายวางเป็นหลัก เท้าขวาจรดเท้า จมูกเท้าแตะพื้นยกส้นเท้า
เท้าทั้งสองชิดติดกัน

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือขวาและมือซ้าย กำมือแนบคอรูระดับ
สะเอวในลักษณะขึ้นตรง หรือรวมทั้งสะบัดสะโพก 3 ครั้ง หน้าตรง เปิดปลายคางขึ้น

ภาพที่ 23 ทำร่ำเพลง "เมาะลีนัง" ทำร่ำที่ 1
อธิบายทำร่ำ

สีระ หน้าตรง เปิดปลาสดาง

เท้า เปิดปลาเท้าทั้งซ้ายและขวา

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย สิ้นตั้งเข้าทั้งสองข้าง แยกปลาเท้า
ห่างกันพอประมาณ น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าทั้งสองข้าง มือขวาและมือซ้ายเหยียดแขนคึง
ตามแนวขาไว้ด้านหน้าคึงรำดำตัวตรงคึงแถวและไหล่

ภาพที่ 24 ท่ารำเพลง "เมาะฉิ่ง" ท่าที่ 2

อธิบายท่าว่า

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลาตาง

เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวาในลักษณะเปิดส้นเท้า ไข้วมูกเท้าวางเป็น
หลัก หรืออาจจะเดินตามจังหวะ

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย กำมือซ้ายและมือขวา เดินถ่าขึ้นลง ใน
ลักษณะไข้วปลาตางเท้าเข่งส้นเท้าขึ้นลงเป็นรูปวงกลม ขยับข้อศอก และมือเล็กน้อย
ตามจังหวะกลองหน้ามองตรง หน้าหนักอยู่ที่เท้าทั้งสองข้าง

ในท่านี้ ควรเน้นการไข้วจังหวะในการขยับข้อศอก และมีลให้เข้า
กับจังหวะกลอง

ภาพที่ 25 ทำร่าเพลง "เมาะฉิ่ง" ทำที่ 3

อธิบายทำร่า

ลีรณะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวาขึ้นในลักษณะจุมกเท้าจรดพื้น เปิดสันเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือทั้งสองและสะโพก ในลักษณะกำมิด
งอข้อศอกหน้าตรง เปิดปลายเท้า ชันเท้าโดยปลายเท้าทั้งสองและพื้นเข่งสัน
เท้าเล็กน้อย พร้อมกับชันเท้า สะบัดสะโพกไปกลับซ้ายและขวา หมุนรอบตัวจาก
ซ้ายไปขวาและจากขวามาซ้าย 3 รอบ

ภาพที่ 28 ทำไร่เพลง "เมาะฉิ่ง" ทำที่ 4

อธิบายทำไร่

สีพระ หน้ามองตรง เปิดปลาสกาง

เท้า ปฏิบัติเช่นเดียวกับในทำที่ 3

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มีควาจับปรกข้างระดับทางคว ห่างพล
ประมาณมือซ้ายและสะโพก งอข้อศอก เท้าคงอยู่ในลักษณะเดิมในทำที่ 3 สะบัด
สะโพกหมุนตัวไปทางด้านขวา 1 รอบ เอียงสีพระทางด้านขวา เปิดปลาสกาง
หน้ามองตรง

ภาพที่ 27 ท่ารำเพลง "เมาะฉิ่ง" ท่าที่ 5

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ เอียงซ้าย เปิดปลายคาง

เท้า ปฏิบัติเช่นเดียวกันในท่าที่ 4

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือซ้ายจับปรกข้างเท้าหาคำตัว ระดับ
ปลายคางห่างพอประมาณ มือขวากำและสะโพก เท้าคงอยู่ในลักษณะเดิมเหมือน
ท่าที่ 4 สะบัดสะโพกหมุนตัวไปทางด้านซ้าย 1 รอบ เล็งศีรษะทางด้านซ้าย
เปิดปลายคางมองตรง

ภาพที่ 28 ทำรำเพลง "เมาะคินัง" ทำที่ 8

อธิบายภาพ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า สันเท้าชิดกัน เปิดปลายเท้า พร้อมจะขยับเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย จับปรกหน้าทึง 2 มีด ระดับหางคา
ท่างศีรษะพอประมาณ เปิดปลายคางหน้ามองตรง สันเท้า หมุนรวมตัวไปทาง
ด้านขวา 1 รอบตามจังหวะกลอง

ภาพที่ 29 ท้าวรำเพลง "เมาะคินัง" ทำที่ 7

อธิบายท้าวรำ

ศัพท์ะ เปิดปลายคาง เอียงทางด้านซ้าย

เท้า เท้าซ้ายวางเป็นหลัก เท้าขวากระดกปลายเท้าขึ้น

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย เท้าซ้ายวางเป็นหลัก เท้าขวาตะแคง
ในลักษณะสั้นเท้าแนบพื้น ยกปลายเท้าขึ้นเหนือระดับพื้นพลงประมาณข้อมือกับตะ
เท้าไปรอบตัว 1 รอบ มือซ้ายเท้าสะเอว งอข้อศอก มือขวาดึงวงล่าง
กระดกข้อมือขวาตามจังหวะกลอง

ในทำนี้ ควรเน้นการใช้มือและเท้ากระทบจังหวะ เพื่อให้ทำที่ปฏิบัติ
กระชับ

ภาพที่ 30 ทำรำเพลง "เมาะฉิ่ง" ทำที่ 8

อธิบายทำรำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลาสดาง

เท้า เท้าขวาก้าวไขว้ เท้าซ้ายวางเต็มเท้าเป็นหลัก

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย ก้าวเท้าขวาไปด้านหน้าในลักษณะก้าวไขว้
 โยนตัวไปทางด้านซ้ายเอียงศีรษะทางด้านซ้าย พร้อมกับกอดเกล้าขวาซ้าย เปิดปลาส
 ดาง หน้ามองตรง มือซ้ายและมือขวา จับปรกเท้าหาลำตัว สลับจับไปมาในท่านี้
 ควรเน้นการใช้มือสับจับในการสลับไปมา ให้คงจังหวะ

ภาพที่ 31 ทำร่ำเพลง "เมฆะอีนัง" ทำที่ 9
อธิบายทำร่ำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง
เท้า เท้าขวาเป็นหลัก เท้าซ้ายสตะพั้น

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย เท้าขวาวางเป็นหลัก เท้าซ้ายสตะพั้น
ในลักษณะไข้วมุกเท้าสตะไปรอบตัว มือขวาเท้าสตะเลว มือซ้ายตั้งวงล่าง กระดก
มือมือตามจังหวะกลองหมุนรอบตัวทางซ้ายมือ 1 รอบ หยุดกลางเวที เปิดปลาย
คาง หน้ามองตรง

ภาพที่ 32 ทำรำเพลง "เมาะฉินิ่ง" ทำที่ 10

อธิบายทำรำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลาสกาง

เท้า นิ่งคุกเข่า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดยนั่งคุกเข่า ดึงเอาดิ่งไหล่ เปิดปลาสกาง
มือทั้งสองจับปรกข้างระดับหางคิ้ว

ภาพที่ 33 ท่ารำเพลง "เมฆะอีนัง" ท่าที่ 11

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ เอียงขวา เปิดปลายคาง

เท้า นั่งคุกเข่า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย จับปรกหน้าสลับไปมา ทั้งมือซ้ายและมือ
ขวาเกิดลีลาทางด้านขวา ถอนตัวลงไปทางด้านขวามือจับไหล่ตามจังหวะกลอง
เปิดปลายคาง หน้ามองมือสูง

ภาพที่ 34 ท่ารำเพลง "เมฆะอินัง" ท่าที่ 12

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ เอียงขวา เปิดปลาดวง

เท้า นั่งคุกเข่า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย สลับการเอียงศีรษะ และกดเกล้าขวา
จับปรกหน้าสลับไปมาทั้งมือซ้ายและมือขวา กดเกล้าขวามือก่อนตัวลงไปทางด้าน
ซ้ายมือ ขยับไหล่ตามจังหวะกลองเปิดปลาดวง หน้ามองมือสูง

ภาพที่ 35 ทำร่าเพลง "เมาะฉิ่ง" ทำที่ 13

อธิบายทำร่า

สี่ระ เ็ียงขวา เปิดปลายคาง

เท้า นิ่งคุกเข่า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือซ้ายและมือขวาไขว้ไว้ด้านหลังระดับ
สะเอว มือซ้ายกับมือขวา กดเก็ยวทางด้านขวาเ็ียงดำตัวลงไปทางด้านขวามือ
ขยับไหล่ตามจังหวะกลองเปิดปลายคาง หน้ามลงตรง เ็ียงสี่ระด้านขวา

ในทำนี้ ควรเน้นการขยับไหล่ เพื่อให้เห็นถึงความสมดุลของลำตัวกับ
ไหล่ที่ขยับไปตามจังหวะ

ภาพที่ 38 ทำร่ำเพลง "เมาะฉิ่ง" ทำที่ 14

อธิบายทำร่ำ

ศีรษะ เอียงซ้าย เปิดปลายคาง

เท้า นั่งคุกเข่า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือซ้ายและมือขวา เปลี่ยนเอียงคางจาก
ด้านขวาเป็นมือขวาที่มือซ้ายทางด้านซ้าย กคเกลือวด้านซ้าย ค้นคางลงไปทาง
ด้านซ้ายมือ ขยับไหล่คางมึงหวะกลองเปิดปลายคาง เอียงทางด้านซ้าย

ภาพที่ 37 ทำร่าเพลง "เมฆะอีนัง" ทำที่ 15

อธิบายทำร่า

สีพระ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวาว่างเต็มเท้า เปิดปลายเท้า สั้นเท้าชิดกัน

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย ค่ำส ๗ สั้นขึ้นในลักษณะสั้นตรง ๗ หน้า
ตรง เปิดปลายคาง สั้นเท้าชิดกัน

ภาพที่ 38 ทำรำเพลง "เมาะลิ่ง" ทำที่ 16

อธิบายทำรำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า ก้าวเท้าขวา พร้อมจะขยับเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย เหยียดมือตั้งในลักษณะจีบตรงกลางจีบ
ออกสลับมือซ้ายและมือขวา เดินขยับเท้าไปทางด้านซ้ายมือ 1 จังหวะ โดดหมุน
รอบตัวด้านละ 1 รอบ

ภาพที่ 39 ท่ารำเพลง "เมฆะฉิ่ง" ท่าที่ 17

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า ก้าวเท้าซ้าย เปิดสันเท้าขวาที่นิ้วชี้

การเคลื่อนไหว ปฏิกิริยา มีทรวงอกและมือซ้าย ตั้งวงแขน ก้นตรง
สันเท้าชิดกันหน้าตรง เปิดปลายคาง

ภาพที่ 40 ท่ารำเพลง "เมาะฉิ่ง" ท่าที่ 18

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า ก้าวเท้าซ้ายส เปิดส้นเท้าขวาที่ไว้ สิ้นเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย สิ้นเท้าไปทางด้านซ้าย 1 จังหวะและ
กลับมาด้านขวา 1 จังหวะ

มือและเท้าอยู่ในลักษณะท่ารำที่ 17

ภาพที่ 41 ทำท่าเพลง "เมฆะคินัง" ท่าที่ 1

อธิบายท่าว่า

ศีรษะ หน้าตรงเปิดปลาดวง

เท้า วางเต็มเท้าทั้ง 2 ข้าง

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย จับปรกหน้าทั้งมือซ้ายและมือขวา หน้า
ตรง เปิดปลาดวง ม้วนจับลงมาระดับลำตัว เมื่ออยู่ระหว่างสะเอวดวงจับดอก
เปลี่ยนเป็นคั้งวงล่างทั้งสองมือซ้ำเท้าทั้งสองข้างตามจังหวะ
(ปฏิบัติสลับไปมา 3 ครั้ง)

ภาพที่ 42 ท้าวเร่งหลง "เมาะฉิ่ง" ท่าที่ 20

อธิบายท่าว่า

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปาดคาง

เท้า เท้าซ้ายวางเป็นหลัก เท้าขวาจรดเข่า จมูกเท้าจรดเข่า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย เท้าขวาแตะหน้า ในลักษณะให้จมูก
เท้าขวา จรดเข่าส้นเท้าขึ้นเล็กน้อย เท้าซ้ายวางเต็มเท้าด้านหลังเท้าขวา มีค
ขวาจับคว่ำตึงมือซ้ายกำมือจับผ้าสกรั้นระดับชายพก

ภาพที่ 42 ทำร่ำเพลง "เมาะลีนัง" ทำที่ 21

อธิบายทำร่ำ

ศัพท์ หน้าตรง เปิดปลาทอง

เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวาวงเค็มเท้า พร้อมจะเดินเท้าเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย กำมือซ้ายและมือขวา หักข้อมือทั้งสองข้าง
ทางข้อศอกให้ระยะห่างจากลำตัวพอประมาณ หน้ามองตรง เปิดปลาทอง เดิน
เข้าเท้าขึ้นลงเป็นวงกลม พร้อมกับขยับข้อศอกและมือเล็กน้อย

ภาพที่ 43 ท่ารำเพลง "เมาะคินัง" ท่าที่ 22

อธิบายท่ารำ

สีระชะ หน้าตรง เปิดปลาสดาง

เท้า เท้าขวาก้าวหน้า เท้าซ้ายสไลด์ด้านหลัง

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย ก้าวเท้าขวา น้ำหนักกึ่งกลางระหว่าง
 ขาซ้าย ซึ่งรับน้ำหนักและขาขวาที่ก้าวไปข้างหน้ามีคหวาดังวงกลม มีคซ้ายก้าว
 ปล่อยเหยียดคตึง เดินถ้ำเท้าขึ้นลง 1 จังหวะ

ภาพที่ 44 ทำท่าเพลง "เมาะคินัง" ท่าที่ 23

อธิบายท่าว่า

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าขวาก้าวหน้า เท้าซ้ายสโรว์หลัง พร้อมจะชกเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย จับปรกหน้า แล้วค่อย ๆ คลาสจับคอก
เป็นตั้งวงเท้าอยู่ในลักษณะเดิมในท่าที่ 22 ชกเท้าตามจังหวะกลอง

ภาพที่ 45 ท่ารำเพลง "เมาะฉิ่ง" ท่าที่ 24

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า ก้าวเท้าขวา เท้าซ้ายวางหลัง

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มีศีรษะตั้งวงบน มีศอกงอทำดิ่งขนานบริเวณ
สะโพกก้าวเท้าขวาออกมาด้านหน้า เท้าซ้ายวางเป็นหลัก ล้าเท้าขวาและเท้า
ซ้ายไปรอบตัวทางด้านซ้าย 1 รอบ

ภาพที่ 48 ท่ารำเพลง "เจี๊ยะจู๋โล่ง" ท่าที่ 1
อธิบายท่ารำ

ศีรษะ เอียงซ้าย เปิดปลาสดาง

เท้า ก้าวไขว้เท้าซ้าย เท้าขวาเปิดสันเท้าวางหลัง

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือขวาและมือซ้ายจับคว่ำ ในลักษณะ
เคียวกันวางเท้าขวาเป็นหลัก ก้าวเท้าซ้ายไขว้ออกมาด้านหน้า สดับเดินคลกมา
1 จังหวะหน้าตรง เปิดปลาสดาง

ในเพลงเจี๊ยะจู๋โล่ง นี้เน้นการใช้เท้าเป็นหลัก เพราะท่ารำประภคณ
ในลักษณะอื่น ๆ จะมีความสัมพันธ์กับการใช้เท้าเป็นจุดใหญ่

ภาพที่ 47 ท่ารำเพลง "เจ๊ะซูลัง" ท่าที่ 2

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ เอียงขวา เปิดปลายคาง

เท้า ก้าวเท้าขวาไว้หน้า เท้าซ้ายวางหลัง เปิดส้นเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือซ้ายและมือขวา เคลื่อนมาทางด้าน
ขวาดังวงล่าง ในลักษณะมือขวาสูงกว่ากว่ามีค้ำยเล็กน้อย โทนตัวทางด้านขวา
กอดเกล้าขวาเอียงศีรษะทางด้านขวา เปิดปลายคาง เท้าอยู่ในลักษณะเดิมใน
ท่าที่ 1

ภาพที่ 48 ทำท่าเพลง "เงี้ยวโล่ง" ท่าที่ 3

อธิบายท่าท่า

ศีรษะ เอียงซ้าย เปิดพลาสติก หน้ามตรง

เท้า ก้าวเท้าซ้ายไว้ เท้าขวาหลัง เปิดสันเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มีค้ำตั้งวงบนและมีควาตั้งวงล่างด้านซ้าย
 กดเกลียวทางด้านซ้าย เปิดพลาสติก เท้าคงค้ำลักษณะเดิมในท่าที่ 2

ภาพที่ 49 ท่ารำเพลง "เจ๊ะซูล่อง" ท่าที่ 4

อธิบายท่ารำ

สีระชะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวาวางเต็มเท้า พร้อมก้าวเท้าซ้าย

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือซ้ายและมือขวาจับคว่ำระดับส่ายพก งคหัด
ศอกทั้งสองข้างเดินทางก้าวเท้าซ้ายไปทางด้านขวา 1 จังหวะ และสลับก้าวเท้า
ขวาไปทางด้านซ้าย 1 จังหวะ สลัดเท้าน้ำหนักตัวอยู่ที่กลาง หน้าตรง เปิด
ปลายคาง

ภาพที่ 50 ท่ารำเพลง "เจ๊ะซู่โล่ง" ท่าที่ 5
อธิบายท่ารำ
ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง
เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวาวางเต็มเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย สันเท้าชิดติดกันเปิดปลายเท้า มือซ้าย
และมือขวา ตั้งวงล่าง หน้าตรง เปิดปลายคาง

ภาพที่ 51 ทำรำเพลง "เจ๊ะซูล่อง" ทำที่ 8

อธิบายทำรำ

สี่ระยะ เอียงขวา เปิดปลายคาง

เท้า เท้าขวาไขว้เท้าก้าวหน้า เท้าซ้ายวางเป็นหลัก

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย ก้าวเท้าขวาในลักษณะไขว้เท้าออกมา
ด้านหน้าวางเท้าซ้ายเป็นหลัก เอียงสี่ระยะทางด้านขวา เปิดปลายคาง มีคั้งวง
อยู่ในลักษณะเดิมในท่าที่ 5 ปฏิบัติ 1 จังหวะ

ภาพที่ 52 ท่ารำเพลง "เจ๊ะชูโฉ่ง" ท่าที่ 7

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ หน้ามองตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวาวางเต็มเท้า เปิดปลายนิ้วเท้าทั้งสองข้าง

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย สันตรง สันเท้าชิด เปิดปลายเท้า
มือซ้ายและมือขวาจับคว่ำระดับชายตัก งอข้อศอก หน้าตรง เปิดปลายคาง

ภาพที่ 53 ท่ารำเพลง "เจี๋ยชู่โล่ง" ท่าที่ 8

อธิบายท่ารำ

ศรัษะ หน้ามองตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าขวาก้าวหน้า เท้าซ้ายวางหลังเปิดสันเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือขวาและมือซ้ายจับคว่ำ ระดับสากล
พกทางด้านขวา งอข้อศอก ก้าวหน้าขวาสลับเท้าซ้ายพร้อมกับเปลี่ยนมือจับคว่ำทั้ง
สองข้างมาทางด้านซ้าย หน้าตรง เปิดปลายคาง ปฏิบัติในลักษณะนี้ 3 รอบ

ภาพที่ 54 ทำรำเพลง "เจ๊ะชูโล่ง" ทำที่ 9

อธิบายทำรำ

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้าย และเท้าขวาวางเต็มเท้า เปิดปลายนิ้วเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย สั้นตรง สั้นเท้าทั้งซ้ายและขวาชิดติดกัน
เปิดปลายเท้าขอประมาณ มีดทั้งสองวางคันทา ในลักษณะเหยียดมือคางทั้งสองข้าง
น้ำหนักตัวอยู่ที่กึ่งกลาง

อธิบายท่าท่า "ลาฮัมดีเคะ"

ภาพที่ 55 ท่าท่าเพลง "ลาฮัมดีเคะ" ท่าที่ 1

อธิบายท่าท่า

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวาวางเต็มเท้า เปิดปลายนิ้วเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย สั้นตรง สั้นเท้าซ้าย และเท้าขวาติดกัน เปิดปลายเท้าพอประมาณ มือทั้งสองวางข้างลำตัว ในลักษณะเหยียดมือตั้ง ทั้งสองมือทั้งสองข้าง นิ้วหนักตัวตรงกลาง หน้าตรง เปิดปลายคาง ตามองตรง

ในท่าท่าเพลงลาฮัมดีเคะนี้ ควรเน้นการใช้มือและการใช้ตัวเป็นหลัก ว่าท่าท่าจะมุ่งไปในการใช้มือเพื่อเชื่อมโยงไปยังอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นหลักใหญ่

ภาพที่ 56 ท่ารำเพลง "ลาหัมดีเคะ" ท่าที่ 2
อธิบายท่ารำ

ศีรษะ เอียงซ้าย เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายวางเต็มเท้า เท้าขวาก้าวหน้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย วางเท้าซ้ายเป็นหลัก เท้าขวาตะพึด
ออกมาด้านหน้า โดยใช้จมูกเท้ายกขึ้นเท้าขึ้นลงเล็กน้อย งอเข่าซ้ายและเท้าขวา
ลง ในลักษณะย่อตัวลง มือซ้ายและมือขวาจับคว่ำเหยียดดึงออกมาด้านข้างระดับไหล่
ต่อจากนั้นม้วนมือทั้งสองข้างที่จับคว่ำสลับจับไปมา พร้อมกับเท้าขวาเปลี่ยนจากจรด
จมุกเท้าปลายนิ้วเท้ายกขึ้นจากพื้นพอประมาณ หักข้อเท้าขวาย่อตัวลงเอียงศีรษะ
ทางด้านซ้าย พร้อมกับลักคอสลับไปมา

ปฏิบัติพร้อมดนตรีจนครบ 1 จังหวะ

ภาพที่ 57 ทำท่าเพลง "ดาสมดีเด๊ะ" ท่าที่ 3
อธิบายท่าท่า

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายก้าวหน้าซ้าย เท้าขวาขึ้นเต็มเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย เท้าขวาขึ้นเป็นหลัก เท้าซ้ายก้าวไว้
สอดจับซ้ายและจับขวาออกมาจากด้านข้างบริเวณสะโพก ในลักษณะห้วนมือทั้งซ้าย
และขวาที่สอดจับขึ้นมาด้านหน้า เท้าซ้ายและเท้าขวาค้ำไปรวมตัวทางด้านขวา

1 รอบ หน้าตรง เปิดปลายคาง

ปฏิบัติในลักษณะนี้ ตั้งแต่ท่า 1-3 ไปกลับ 3 เท้า

ภาพที่ 58 ทำร่าเพลง "ลาซมดีเคะ" ทำที่ 4

อธิบายทำร่า

สี่ระนะ เอียงขวา เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายยื่นเต็มเท้า เท้าขวาเปิดสั้นเท้า จุมกเท้าชิดเท้าซ้าย

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย เท้าซ้ายยื่นเป็นหลัก เท้าขวาไข้จุมก
 เท้าแตะพื้นมือซ้ายจับคว่า มือขวาควาเฉียงไหล่ น้ำหนักตัวกึ่งกลาง หน้าตรง
 เปิดปลายคาง

ภาพที่ 59 ท่ารำเพลง "อาซิมดีเค๊ะ" ท่าที่ 5

อธิบายท่าว่า

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า ปฏิบัติเช่นเดียวกับท่าที่ 4

การเคลื่อนไหว เท้าซ้ายและเท้าขวาอยู่ในลักษณะเดิม ทกมีดทั้ง
สองข้างขึ้นจับปรกหน้าระดับศีรษะ โดยท่างอประมาณพริ้วลมกับตะปลาตเท้า
ขวาย่อเท้าขึ้นลงตามจังหวะกลอง มีวนมือทั้งสองข้างคลาตจับคอกตั้งวงบน
ปฏิบัติเช่นนี้ 3 ครั้ง

ภาพที่ 60 ทำท่าเพลง "อาฮัมดีเค๊ะ" ท่าที่ 6
อธิบายท่าท่า

ศีรษะ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้าย และเท้าขวาวางเต็มเท้าพร้อมจะก้าวเท้าตามจังหวะเพลง

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย เท้าขวาและเท้าซ้าย ชับเท้าขึ้นลง ในลักษณะก้าวเท้าอยู่กับที่ กำมือซ้ายและขวาระดับสะเอว ช้อนศอก และลำตัว ตามจังหวะกลอง ช่อเข้า นำหนักตัวกึ่งกลาง หน้าตรง เปิดปลายคาง

ภาพที่ 61 ท่ารำเพลง "ลาฮัมดีเคะ" ท่าที่ 7

อธิบายท่ารำ

ศีรษะ เอียงซ้าย เปิดปลายคาง หน้ามองตรง

เท้า เท้าซ้ายก้าวไขว้ เท้าขวาวางเป็นหลักเต็มเท้า

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย มือซ้ายและมือขวารับหงาสระดับไหล่
เอียงศีรษะด้านซ้ายเปิดปลายคาง ก้าวขาซ้าย ในลักษณะก้าวไขว้ หมุนรอบตัว
1 รอบ ย่อเข้าหอคตรงที่เดิม

ภาพที่ 62 ทำร่าเพลง "อาฮัมดีเต๊ะ" ทำที่ 8

อธิบายทำร่า

ศัพท์ หน้าตรง เปิดปลายคาง

เท้า เท้าซ้ายและเท้าขวาวางเต็มเท้า เปิดปลายนิ้วเท้าทั้งสองข้าง

การเคลื่อนไหว ปฏิบัติโดย ผู้แสดงยืนตรง สันเท้าชิด เปิดปลายนิ้ว
เท้าทั้งสองข้างพอประมาณ หน้าตรงเปิดปลายคาง

จบทำร่าอาฮัมดีเต๊ะ

สรุปวิเคราะห์ศิลปะการรำวงเงี้ยวในลักษณะเด่นดังมีศิลปะ

1. ลักษณะการเคลื่อนไหวของเท้า จะมีลักษณะการก้าวเท้าดังวิถีการต่อไปนี้

- ก้าวหน้า เป็นการก้าวเท้าซ้ายหรือเท้าขวาออกมาด้านหน้า ในลักษณะก้าวตรง ๆ และก้าวไขว้ 2 อย่างเท่านั้น
- ก้าวข้าง เป็นการก้าวเท้าซ้ายหรือเท้าขวาออกไปด้านข้างในลักษณะขาดึง เปิดปลายเท้าออกวางสั้นเท้าหรือจุกเท้าเป็นหลัก
- ก้าวไขว้ เป็นการก้าวเท้าซ้ายหรือเท้าขวาในลักษณะไขว้เท้า โดยมีขาใดขาหนึ่งเป็นหลักยื่นเต็มฝ่าเท้า ท่าที่ไขว้และหันตัวจุกเท้าหรือวางเต็มเท้าก็ได้ไม่มีหลักแต่ประการใด

2. ลักษณะการเคลื่อนไหวของแขนและมือ จะแบ่งการเคลื่อนไหวได้เป็น 2 ลักษณะดังมีศิลปะ

- วงสูง คือการเหยียดมือตั้งและหักกลับศอกในลักษณะปลายนิ้วอยู่ระดับศีรษะ ไม่ว่าจะคิดว่าจะอยู่ช่วงไหนของศีรษะ
- วงต่ำ คือการหักข้อมือกรีดนิ้วทั้ง 5 ขึ้นในลักษณะเคียวกับวงสูงมือจะอยู่ในระดับจากไหล่ลงมาถึงสะเอว

3. ลักษณะการใช้มือ

- ตั้งมือ คือการใช้มือเพื่อเตรียมจะไหว้หรือสัจจับในลักษณะมีดซ้ายและมือขวาดึงในระดับชายพกจังหวัดแรกก่อนเสมอ
- ม้วนมือ คือการใช้มือที่จับหรือตั้งม้วนเท้าหาลำตัว หรือลอกจากลำตัว
- ซ้อนมือ คือการใช้มือในลักษณะตั้งมือทั้งซ้ายและขวาขึ้น สำหรับทำไหว้จรดหน้าผากเพียงอย่างเดียว

4. ลักษณะการใช้สะโพก

- สะบัดสะโพก คือการใช้สะโพก ในลักษณะยื่นเต็มเท้าขวาหรือเท้าซ้าย งอเข้าด้านที่ไม่ได้วางเต็มเท้า พร้อมทั้งกอดเกี้ยวซ้ายและขวา สกสะโพกขึ้นลงตามจังหวะช้าเร็วของคนตรี

5. ลักษณะของการทรงตัวในการร่ำร้องเงืง ซึ่งจะกล่าวถึงลำตัวของผู้ร่ำทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

- ลำตัวช่วงบน คือลำตัวตั้งแต่สะเอวถึงไหล่ของผู้ร่ำ
- ลำตัวช่วงล่าง คือลำตัวช่วงสะโพกถึงเท้าของผู้ร่ำ

6. ลักษณะการเอียงศีรษะของการร่ำร้องเงืงชาวเล มีเอกลักษณ์เฉพาะคือ เอียงศีรษะด้านเดียวกับมือที่ตั้งวาง

เมื่อได้ทราบถึงปัจจัยประกอบสำคัญของ การร่ำร้องเงืงในพิธีลอสเรือแล้ว ผู้ทำวิจัยจะได้นำเอาการร่ำร้องเงืงในเพลงหลัก 5 เพลงนี้ถือเป็นแม่บทของการร่ำร้องเงืงที่ประยุกต์ไปสู่เพลงอื่น ๆ มาวิเคราะห์หาลักษณะเด่นหรือเอกลักษณ์ของการร่ำร้องเงืงชาวเลกลุ่มนี้ต่อไป เพลงที่จะวิเคราะห์ทำร่ำทั้ง 5 เพลงคือ บทเพลงเพื่อพิธีกรรมทั้งหมด 23 เพลง ดังจะได้พรรณาวิเคราะห์ต่อไป

เพลงประกอบการแสดง

บทเพลงดั้งเดิมที่ใช้ในพิธีลอสเรือของชาวเล คล้ายคลึงกับบทเพลงพื้นบ้านทั่วไป คือมีการถ่ายทอดจากปากสู่ปากด้วยวิถีการจดจำ ไม่มีการจดบันทึกทั้งผู้ฟังและผู้ขับไม่ทราบถึงที่มาและผู้แต่ง ทางด้านเนื้อร้องและทำนองไม่มีลักษณะตายตัวบทเพลงหนึ่ง ๆ อาจมีหลายทำนอง หรือ หลายเนื้อร้องแตกต่างกันได้ การเวียน ลำดับวรรค และความสั้นยาวของเนื้อร้องก็ไม่แน่นอน แม้จะเป็นเพลงเดียวกัน อีกทั้งยังมีลักษณะเด่นชัดเป็นที่สังเกตได้ คือ ไม่มีลักษณะบังคับสัมผัส ในแต่ละเพลงจะมีสร้อยเพลง และเนื้อร้องสลับกันไป (ดังตัวอย่างจากเพลงโต๊ะแปะ (เพลงที่ 10) ตีรันบูตัน (เพลงที่ 18)

ภาษาที่ใช้ในบทเพลงร่ำมะนาเป็นภาษามาเลย์ซึ่งอยู่ในภาษาเดียวกัน ภาษารูกลาโวัส เช่นเดียวกับบทสวด ดังนั้นปัจจุบันมีชาวเลน้อยคนที่สามารถแต่งเพลงได้ และแม้บางคนขับร้องเพลงได้โดยอาศัยความจำ แต่ไม่สามารถเข้าใจความหมายของบทเพลงได้ทั้งหมด จากชาวมุสลิมที่อาศัยอยู่ในชุมชนใกล้เคียง เปลี่ยนไปใช้ภาษาไทยหมดแล้วบทเพลงที่ใช้ในพิธีลอสเรือแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

คือ บทเพลงพิธีกรรมและบทเพลงเพื่อความบันเทิง ประกอบการรำรองเงิ้งสาวเด
มีกฎข้อบังคับข้อที่ว่าวงร่ามะนาจะเริ่มเล่นได้ เมื่อโต๊ะหมอบประกอบพิธีฉลองเรือ
แล้วและจะต้องเริ่มเปิดวงด้วยเพลงพิธีกรรมของบรรพบุรุษจนครบ 7 เพลงก่อน
จึงขับบทเพลงเพื่อความบันเทิงได้ และเมื่อต้นตอนของพิธีกรรมทุกครั้งจะต้อง
เปลี่ยนไปกับบทเพลงพิธีกรรมของแต่ละพิธีกรรม

บทเพลงพิธีกรรม

เดิมบทเพลงพิธีกรรม จะเริ่มด้วยเพลงบิโสะบิแลบ ซึ่งเป็นบทเพลง
ร่ามะนาของผู้หญิงแต่ปัจจุบันมีเพียง 11 เพลง ซึ่งเป็นเพลงดั้งเดิมของบรรพบุรุษ
ทั้งสิ้นได้แก่ เพลงลงปง คารี่มานา ปุกุขมิ้ง สีระคารี่ อานะคาซง มินี่นา และ
ปุโจะปุตัส ซึ่งเป็นเพลงบังคับ 7 เพลงแรกคารี่มานา และใช้ขับเมื่อฉลองไม้
กันผี นอกจากนั้น มีเพลงตีมาตีมา และเพลงโต๊ะแปะใช้ขับในพิธีสาคน้ำ
(เลสบาเลส) เพลงลาจิงใช้ขับในพิธีลอสเรือ ฆะนะน่าเรือลงไปลอสในทะเล
และเพลงลิมะปาเตน ใช้ขับเมื่อเรือลอสออกไปแล้ว

เนื้อร้องของบทเพลงบทแรก ซึ่งเป็นการเริ่มพิธีฉลองเรือทั้งเพลง
บิโสะบิแลบ และเพลงลงปง เป็นบทไหว้ครูบาอาจารย์ผู้ถ่ายทอดวิชาลอส
เรือให้และเจ้าป่าเจ้าเขา ตลอดจนเจ้าที่เพลงลงปง เป็นบทไหว้ครูบาอาจารย์
ผู้ถ่ายทอดวิชาลอสเรือให้และเจ้าป่าเจ้าเขา ตลอดจนเจ้าที่เจ้าทาง และสิ่งศักดิ์
สิทธิ์สถิตอยู่ตามธรรมชาติซึ่งเป็นที่นับถือของกลุ่มชน เพื่อขอมาสำหรับความผิดที่
ได้กระทำไปแล้ว และอาจจะเกิดขึ้นอีกและเชิญชวนให้มีบรรพบุรุษที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้ง
หลายลงมาร่วมสนุกในพิธีลอสเรือด้วย

เนื้อหาของบทเพลงตีมาตีมา ซึ่งใช้ขับพิธีสาคน้ำ (เลสบาเลส) คู่กับ
เพลงโต๊ะแปะ นอกจากหมายถึงการวิดน้ำเรือลาจิงแล้ว ยังหมายถึงการวิดน้ำ
เรือของนิะปีโน๊ะ ซึ่งสัมพันธ์กับตำนานน้ำท่วมโลกด้วย ส่วนเพลงโต๊ะแปะสัมพันธ์
กับเพลงจิงคูนุงนิริย มาพลัดคาบ้านพลัดเมืองออกซาก ต้องผจญภัยกับความทุกข์
ทรมาน เพราะเรือล่มตลอดระยะเวลาที่เดินทางรอบเกาะภูเก็ต ดังที่บรรพบุรุษไว้
ในบทเพลงโต๊ะแปะบทเพลงโต๊ะแปะจึงทำหน้าที่บันทึกเรื่องราวชื่อสถานที่ต่าง ๆ ที่

เกี่ยวข้องกับตำนานนารอบเกาะลันตาด้วย ขณะเดียวกันเพลงลาจิง ซึ่งใช้ในพิธี
ลอยเรือ ขณะนำไปลอยและเพลงลิมปะปาเตน ซึ่งใช้ขับเมื่อเรือลอยไปแล้ว จะมี
ความหมายถึงส่งเรือไปตามทิศทาง ที่เชื่อว่าเป็นเส้นทางเดินทางที่บรรพบุรุษ
ของคนเคยเดินทางจากมา และเป็นการกล่าวลา พร้อมทั้งขอขมาต่อความผิดบาป
ที่พวกเขาได้กระทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์

เนื้อร้องของบทเพลงพิธีกรรมบางบทเพลง สอนวิธีการหรือขั้นตอนใน
การทำงาน เช่นเพลงปลูกขมิ้น (เพลงที่ 3) สอนวิธีการตัดไม้เพื่อทำไม้กันฝ่าว
อช่าตัดด้วยเลื่อย (ชาวเลใช้ขวานตัดโค่นต้นไม้) บทเพลงชื่อมีนี่มา (เพลงที่ 6)
อธิบายถึงขั้นตอนของการหุงข้าว โดยเริ่มบรรยายว่าได้ข้าวเปลือกมาจากเกาะ
แห่งหนึ่ง นำข้าวเปลือกที่ตำแล้วไปผัด ก่อนนำไปล้าง แล้วใส่กะทะตั้งไปจนกระทั่ง
ข้าวสุกพร้อมที่จะกินได้ และอีกเพลงหนึ่งซึ่งเคยใช้ขับกันในอดีต (ปัจจุบันไม่มีใคร
จำเนื้อร้องได้จึงไม่ได้บันทึกไว้) ชื่อเพลง สมายัด ตอนต้นของบทเพลงกล่าวถึง
วิธีการตีรำมะนาว่า "ให้ตีห่าง ๆ จากรำมะนา เมื่อตีรำมะนา"

นอกจากนั้นเนื้อร้องของเพลงพิธีกรรมส่วนใหญ่จะบรรยายฉากและบรร
ยายอากาศธรรมชาติอย่างแยกไม่ออก เช่น บทเพลงชื่อ ลงปง (1) ขึ้นต้น
บทเพลงด้วยกล่าวถึงน้ำขึ้นน้ำลง เพลงคาร์มานา 2 กล่าวถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ตาม
ธรรมชาติ ได้แก่ นกพิราบ นกยาง และช้าง บทเพลงชื่อ ลาจิง (11) บรรยายถึง
กระแสน้ำที่พัดผ่านเขา และกระแสน้ำที่ไหลขึ้นลงอันเป็นธรรมชาติของบรรยากาศ
ชายทะเล พร้อมทั้งร้องขอให้ลมว่าช่วยนำข้าวส่งเรือลาจิงไปยังแสงจันทร์ยาม
ค่ำคืน ส่วนเพลง อานะคาฮง ตีมาตีมา และโตะแปะ (5, 6, 10) บรรยายถึง
การผจญภัยในทะเล การเดินทางติดต่อสัมพันธ์กับชาวเลกลุ่มอื่น ๆ และความ
ภูมิใจที่สามารถเอาชนะธรรมชาติ จนกระทั่งมีชีวิตรอดมาถึงงานพิธีลอยเรือ อีก
วาระหนึ่ง

บทเพลงเพื่อความบันเทิง

บทเพลงเพื่อความบันเทิงมีจำนวนมาก จนกระทั่งพอเพลงสิ้นอันว่าขับกัน
3 วัน 3 คืนยังไม่หมดมีทั้งเพลงที่มีเนื้อร้องและทำนองเพลงดั้งเดิมที่สืบทอดมาจาก

บรรพบุรุษบทเพลงที่แต่งเนื้อร้องใหม่ แต่ใช้ทำนองดั้งเดิมและบทเพลงที่แต่งใหม่ ทั้งเนื้อร้องและทำนองโดยได้รับอิทธิพลจากเพลงรองเง็งบ้าง เพลงมาเลเซียและ เพลงลูกทุ่งของไทยบ้าง เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาได้แก่ เพลงมีตะตาเบะ ปิณารา ตูโละคูยัง อาฮักมาตา ชิเรฮูปิ้ง ชิตูน สลาเล

บทเพลงบทแรกที่ให้ขับเพื่อความบันเทิง คือบทเพลงที่ ๑ มีตะตาเบะ มีเนื้อร้องที่กล่าวขอโทษผู้เข้าร่วมในพิธีลอสเรือว่าหากผิดพลาดประการใดข่าได้ ถือโทษกัน ขอให้ทุกคนเข้าร่วมสนุกกันอย่างเต็มที่ไม่ต้องเกรงใจ หรือกังวลใจ และอวยพรให้ทุกคนมีความสุขตลอดไป หลังจากนั้นจะขับเพลงอะไรก่อนหลังก็ได้ ยกเว้นช่วงที่ประกอบพิธีกรรมบทเพลงเพื่อความบันเทิงเพลงแต่งขึ้นใหม่และทราวน ชื่อผู้แต่ง เช่น เพลงปิณารา เพลงที่ 12 ส่วนวนที่ 2

เป็นการบันทึกเรื่องราวของความยุติธรรมและความเจ็บปวดที่ครั้งหนึ่ง พวกเขาได้รับจากการติดต่อสัมพันธ์กับสังคมภายนอก และทุกครั้งที่พิธีลอสเรือ พวกเขาพร้อมใจกันขับเพลงนี้ เพื่อฮ้าเตือน และบอกกล่าวเรื่องราวแก่ลูกหลาน และผู้ที่สนใจให้ได้รับรู้ความเจ็บปวดที่พวกเขาได้รับ และเพลงอาฮักมาตา เพลง 14 เป็นเพลงที่แต่งขึ้นสด ๆ ระหว่างที่ได้สัมผัสภาพถึงประวัติส่วนตัว และถูกต้องให้ ขับบทเพลง โคษฐ์แต่งได้คัดแปลงเนื้อร้องและทำเพลงจากเพลงหนึ่งของ ไวพจน์ เพชรสุพรรณ เนื้อร้องได้รับแรงบันดาลใจจากการระลึกถึงคนรักเก่า และความผิดหวังในอดีตมีบทเพลงเพื่อความบันเทิงประเภทหนึ่ง ซึ่งมีเนื้อหา เหมือนกันมีเนื้อร้องคล้ายคลึงกันแต่มีชื่อเพลงต่างกัน เพลงหนึ่ง ๆ จะมีทำนอง และสร้อยเพลงต่างกันตามชื่อเพลง เช่น บทเพลงชื่อ ชิตูน เพลงที่ 16 สลามาลูกม เพลงที่ 17 และดิริงบูตัน เพลงที่ 18 เป็นต้น เพลงเหล่านี้มีลักษณะ คล้ายคลึงกับเพลงรองเง็งของมาเลเซีย ที่แพร่กระจายเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของ วัฒนธรรมชาวเลและชาวมุสลิมตลอดจนชาวไทยส่วนของภาคใต้ ในช่วงระยะหนึ่ง ก่อนที่จะสูญหายไปพร้อมกับการเข้ามาของความบันเทิง ประเภทร่วม ซึ่งกำลัง ได้รับความนิยมนสูงในกลุ่มชาวเลปัจจุบัน บทเพลงเพื่อความบันเทิงที่กล่าวถึงจาก และบรรยากาศธรรมชาติ เช่น เคียวกับบท บทเพลง เพลงพิธีกรรมก็มี เช่น บทเพลงชื่อ ดิริงบูตัน ซึ่งกล่าวถึง แสงเคือน แสงจันทร์ เป็นต้น

นอกจากนั้นบทพิธีกรรม และบทเพลงเพื่อความบันเทิงยังมีเนื้อหาที่ คล้ายคลึงหลายประการ เป็นต้นว่าบทเพลงเกือบทุกเพลงจะสอดแทรกเนื้อร้องที่เกี่ยว

ข้องกับผู้หญิงอื่นเป็นที่รัก ความรัก ความผิดหวัง และการพลัดพรากจากคนรัก เช่น เพลง ลงปง (1) คาริมานา (2) ฮีระคารี (4) ชิเรสปินัง (15) ซิลูคน (16) สลามาเลกุม (17) ตีริงบูลัน (18) ลีปุนลีปุน (19) และ ลิมปะปาเตน (20) เป็นต้น

บทเพลงเพื่อพิธีกรรมของสังคมชาวเลทั้ง 2 ประเภทได้สอดแทรกลักษณะทางวัฒนธรรมบางประการ เช่น ค่านิยมทางสังคมเกี่ยวกับการมีครอบครัวแบบ ผัวเดียว ซึ่งเป็นครอบครัวแบบอุดมคติของชาวเล ในเพลงบิดารา เพลงที่ 12 กล่าวถึง ความหวังไขของชายผู้หนึ่งที่มีภรรยาขณะที่ตัวเองไปติดคารางและกำซิป ผากไปว่า แม้ชายใดที่ได้ชื่อว่าเป็นเพื่อนรักกับเขา ก็ลืมตัวภรรยาของเขาไปนอน ไม่ได้ และเนื้อหาของบทเพลง ลีปุนลีปุน (19) นอกจากกล่าวถึง การเกี้ยวผู้หญิง ว่าผู้หญิงที่ทำพิธีแลกแหวน (หมั้น) กับชายอื่นแล้วไม่ไปควรรุ่งเกี่ยวด้วยแล้ว ยัง สะท้อนให้เห็นถึงขั้นตอนพิธีการแต่งงานของชาวเล รูปแบบหนึ่งซึ่งมีการแลกแหวน หมั้นก่อนแต่งงาน ว่าต้องนอนหมอนเดียวกัน และในประเพณีการศพ จะต้องใช้น้ำมันหอมทาศพ แล้วห่อด้วยผ้าขาว 10 คืบ ซึ่งต้องเว้นเศษไว้แจกให้ลูกหลาน ป้องกันตัว 1 คืบ เพลงโตะแปะ เพลงที่ 10 กล่าวถึง ประเพณีการนักษัตรด้วยการสร้างบ้านจำลองเจ็ดชั้น (รุมะปลีเมา) ซึ่งเป็นประเพณีดั้งเดิมของ ชาวเลที่ปัจจุบันหาได้ไม่ได้แล้ว และกล่าวถึงวัฒนธรรมการร้อยลูกปัดประดับผมเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้ในเพลง คาริมานา (2) ส่วนวัฒนธรรมในการไว้ผมมวยและ ทัดดอกไม้ นอกจากปรากฏในเพลง คาริมานา เพลงที่ 2 แล้วยังกล่าวไว้ใน เพลงอานะคาสง เพลงที่ 5 ตูโลละคูง เพลงที่ 13 ซิลูคน เพลงที่ 16 และตีริงบูลัน เพลงที่ 18 ด้วยสำหรับค่านิยม เกี่ยวกับความงามของผู้หญิงชาวเล จะต้องมีส่วนกล่าวไว้ในบทเพลงชื่อ อานะคาสง เพลงที่ 5 และยังมีผิวหน้าขาว ด้วยซึ่งงามมากขึ้นดังที่กล่าวไว้ในเพลง ตีริงบูลัน ซึ่งหน้าขาวในความหมายของ ชาวเลจะต้องขาวเป็นเกลือกที่น้กัม ขณะเดียวกันผู้ชายกลับนิยมเกลือกตามร่างกาย 7 คอก ตามร่างกายของตนและหลงใหลในความงามของสาวน้กัมเกลือก ขณะถูก แสงจันทร์สาดส่องถึงขนาดเอาช้างมาแลกก็ไม่ยอม

ตัวอย่างบทเพลงประกอบการเดินเรื่อง
ในประเพณีลอสเรือในปัจจุบัน

ปู่โสะบิแลบ	(เพลงไหว้ครู)
บิแลบ โตะงา บิแลบ มูตา	ผู้ศักดิ์สิทธิ์
อูรัง อาเลม	ชลขมาลาโทษ
อูรังเคะ บุกิต ตันผง	
อูรัง วิมา	
บิแลบ โตะงา บิแลบมูตา	ครูบาอาจารย์
ลาจ้ง	
ลาจ้ง นะตุรูด ปราฮ์	เชิญพรรคพวกมาลงเรือลาจ้ง
ซิมุฮา ราตา	มารวมกันทั้งหมด
ลาจ้ง นะปรีมี พูนงอรัช	เรือลาจ้งจะไปภูเขาดิรัช

มีข้อบังคับว่า 7 เพลงแรกจะต้องใช้บทเพลงของบรรพบุรุษ

1. ลงปง (ส่วนวนที่ 1)

ชูโรด ปาซัง	น้ำขึ้นน้ำ
มารี บิชาวุด ซิมุฮาราคา	ให้มาร่วมกัน
ซีไป นะคาตัง ซาเก็ด นะปิลันง	มาถึงแล้วเจ็บใจ
งาปา คาฮา งูตัง นะปิลันง	ไม่รักแล้วไม่เปิดเผย
ซารี ซารี นะปานัง มาตา	มาหาที่ถูกตา
กามี บิตาเบะ คาโตะ กรามัจ	พวกเราไหว้เจ้าที่เจ้าทาง
คาโตะ กรามัจ คาริซัน	เจ้าที่เจ้าทางที่สถิตอยู่ที่นี่
คาโตะ อาโกะ ปิราดัช	เจ้าที่เจ้าทางที่สถิตเบื้องบน
ผอง อาโปน ราฮา ชูตา	ขกมือไหว้พระผู้เป็นเจ้า
คาเบะ คิงัน โตะชิตีฮาวา	ไหว้โตะชิตีฮาวา
กามี บิตาเบะ โตะกิตัมบาดู	ไหว้โตะปู่เหล็กไฟ (ปู่หิน)

ลงปง(ส่วนวนที่2)

ชูโรด ปาซัง ชูโรด ปาซัง
ซิมไป คาคัง บิซาเก็ด มาตา
กามี บิตาเบะ กาโตะ กรามัจ

2. คาวี มานา

คาวี มานา บุรง ซีกาวัน
งานะ มีปาดิ์ คูวา ปูโลส
ฮาดิ์ คัดดัม มิงา จะ รูโละ
คาวี บาดิ์ช มาโชะ กิริสา
บุลิน คี ชูโลส
คูโกช บิณี ปาเนา คี คูโบส
ซิแอกก ฆาณิ์ช อาบิง ตะชุกา
งานะ บาเงา ฮาดิ์ช คีดี
ติเบะ ปาเนา คีบาวีช ปิปี
คาวี มานา ฮาดิ์ช ตะมาโเบะ
ปาไก บุงา ซาจัด บิแกบัด
มานนะ กาลัง กิลีลิ่งส ซางุช
อาเคะ ซาบัด มีนัง ตะฆาดิ์
แตดดอก เขียง ปิฆาฆา มาลัม
อาบิง ปีกาเซช ซายัก ปิชีดู
ฮาคา ฮีบู ฮาคา ฮานะ
ซาปา นะจาทับ ปิจิรัช เค็ช

3. ปุกุช มีนัง

ปุกุช มีนัง คีโสะ ชูไน
คาโตะ มาตา ปูเตช มาตา
บุรง บุน ไงาโปะคี กาชู พาสาดัก

น้ำขึ้นน้ำลง

มาถึงแล้วเจ็บใจ
เงื้อมมือที่ทู่ให้มาพบหน้ากัน
พวกเราชกมือไหว้ทั้งหมด

นกฝูงหนึ่งมาจากไหน
มีนกพิราบยี่สิบตัว
ในหัวใจยังกระวนกระวาย
จากหมอนเปลี่ยนมาหนุนคัก
แสงจันทร์ส่อง
เกลื่อนที่ตัวเงื้อมมือ
ข้างหนึ่งเงื้อมมือไม่ชอบ
นกขางอยู่บนสะพาน
ออกเกลื่อนที่น้กัม
หัวใจที่ไม่มีวเมามาจากไหน
กักดอกไม้ที่สวย ๆ
น้องคนแรกไว้ผมมวย
ไปขอเป็นคู่แล้วไม่รับรัก
นอนกลางวันกลางคืนคาค้าง
คนรักกันจะเป็นเช่นนั้น
มีแม่จึงมีลูก
ใครพูดให้เลิกกัน

คีโตน เปาซลู่ช
เจ้าผู้ตาสีขาว
นกเขาไฟไปเกาะกิ่งไม้กันผี

ไปดง กายู ฌางัน กามี่
 มารีนะ ชูบา ซีกาลี ลามี่
 ปาตัส ราตัง ตริปัง เคีย
 ตะลามา คูโตะ ซีนี
 ซิงะ บีเฮินตี กิวารา ปริเลส
 คาวัด กาลัม ปินูเลส
 กามี่ บิอานะ อานะบิเนาตุ
 บิเนาตุ ซาซา คาปัด ซิดีกิต

4. สี่ระ คาริ

บูกัน ซาซา อาบัง มารี
 อาซัย บุเลส ตัดตั้ง มาตา
 อาบัง นะตังซัย กะซุรง
 ตังซัย ลิชก นีเปส ปายัง
 อาบัง นะตังซัย ตีละ ลามา
 ตังซัย ตูโบย บาดัน กะบองซุ

5. อานะ

คาง มินูญู ตะเมา แอโละ
 คาง มินูญู สุตัน ซิมะ
 คาง ค็อมมะ
 ดง มานูเฮะ ปานัส ซิปิลิ
 ซางุส มาเรสปักบูงา ปินากา
 ซางุส มาเรส ตังซางุส โมโสะ

6. มิ นีมา

กูละ ซิปะ ปุเลา ซิกันตัง

ตัดไม้ฆ่าตัดด้วยเลื่อย
 ลองคูอีกสักครึ่ง
 หักกิ่งไม้โยนไป
 อยู่ที่นี่ไม่นาน
 เดินทางไปหยุดที่ปะลิส
 หมักและปากกา
 พวกเรามีลูกมีลูกเขย
 พบลูกเขยเพียงเดียวเดียว

คนที่พี่มาหาไม่ใช่ดิน
 แรกที่เคียวได้พบกัน
 แล้วจะจากไปซุกรง
 ฝากเสียงสั่งลาล่างดาวรด
 พี่จะตจากน้องไปไม่นาน
 จากน้องคนสุดท้ายไปเพียงแค่ภาค

การเขียงไม้ตรงทิศ
 กรรเขียงเข้าปารก
 กรรเขียงบนลูกคลื่น
 กรรเขียงคนเคียวเกร็งไปทั้งตัว
 บนหมักคอกกึ่ง
 มุมผมแล้วปล่อยสายสยาลงมา

เครื่องเทศเกาะแสง

นาซี ปี่เมส บาวา ปลัง
 ชุคัส บาลิชัง โบโบส ปีลาเงา
 บิจารัง อาตัสส คอปก
 กาเลา มาชะ อากะ มารี
 ซามา ซามา ปี่ราชา คิงา

แบกข้าวเสร็จแล้วไปล้าง
 ฝัดข้าวเสร็จแล้วใส่ในกระทะ
 สกตั้งบนเตาไฟ
 สุกแล้วให้สกมา
 มาสมาทีกชิมพร้อม ๆ กัน

7. ปูโจะปู้ต

อาซันมิฉา คีซารัง ซามุด
 ตีโละชิบาตันเท บิตามู สีคุง
 กาเฮ็น บูเตส ปายัง ซิมิลัน
 กาเลา ซิปูโลย ฌางันลา มูญา
 ลากัด บาวู ซิการา คูโบส
 ลากัด บาวู คีกัต ตะบุเลส

ชลกที่เพิ่งหุงรังมด
 นลนหมอนใบเล็กทวักนจมูก
 สัมผัสกัน
 ฝ่าทวาทากเก้า (ลิบ)
 ถ้าวทวาท้าว (คิม) เว้นเสพผ้า
 ทาน้ำมันหมอมทว่ร้างทวาท
 พอทาน้ำมันหมอมแล้วเข้า
 ใกลีไม้ไค้

8. มีตะ ตาเบะ ปัวะ ปัวะกัตา

อากะ ตางัน ฌุณน ซิมัส
 ฌาวัน นะอาเมะ ซาลัส
 มีตะ ตาเบะ
 มาลัมนี้ กะ คูซาลัส มีตะ ตะทาคุช สาสี
 ไม ซีรานะ ปีราไป ก่าปง
 มาลัม นี้ มารี ซีรานะ ก่าปง กัตา
 ชุกา บราไม มีตะ บรีซันง
 มาลัม นี้บาซี ซันง ซิลามัต
 มีตะ ซิมายัส บิรี ซิลามัต

พวกเราชลกโทท
 สกมือวันทา
 อช่าเอาฝิดพวกเทา
 ทอดกัชคัช
 คินนี้ถ้าทำฝิดก็ชลกอช่าได้ช่งใจ
 มาสนุกในบ้านของเรา
 คินนี้มาสนุกในบ้านพวกเรา
 รักสนุกก็ชอกให้มีความสุข
 คินนี้ให้มีความสุข
 สกมือวันทาชอกให้มีความสุข

9. ตีมา ตีมา ใช้ร้องขับหลังจากเสร็จพิธีเสกบาเลข

ตีมา ตีมา อาฮัก บัววัง กิดา
 อาฮัก บัววัง กิดามาซาปู้ ตูบูกู
 คูโคะ บัษีรา ซัมไป บิงากู
 คูโคะ บัษีรา มาซาปู้ ซัมไป กะลาไต
 คูโคะ บัษีรา กาลา นะซัมไป
 กาลา นะซัมไป คาลัม นังหรี
 คารี จะจี ซัมไป กะชาโวฮ
 คีคาลัม นังหรี ตะลาเปา ฌาโวฮ
 กิลง กัดตาปี กิลง ตังย
 กาไป ซาลัด มีมวด บัรัช
 มวด ซีบาวัง คารี มาคีลัน
 ปาซี กาลัม ฌาโวฮ ลันตัน
 จารี ปูเลา กาไป นบี ลาโบฮ
 บิโกษ วัโบท กาไป นะฆาลัม
 กิลาซี กาไป ลาลัม ตะเลนา
 กาไป คาดัง มารี บิฆาฆา

ในคืนที่ท่าพิธีฉลองเรือ
 วน้ำในเรือของเรา
 น้ำในเรือถึงทลเท้าถึง
 สันดาเรือ
 เรานั่งคิดถึงตัวเราเอง
 นั่งคิดจนน้ำถึงฝากเรือ
 นั่งคิดว่าเมื่อไหร่จะถึง
 เมื่อไหร่จะถึงในเมือง
 จากหางเสือถึงสมลเรือ
 ในเมืองที่แสนไกลเหลือเกิน
 ทะเลนอกก็ลึกในก็ลึก
 เรือชนต์มาจากเมืองไกล
 บรรทุกของมาเมืองกะลันตัน
 น้ำลึกไกลจากฝั่ง
 หาเกาะจะทอดสมลเรือ
 พายมาเรือจะล่ม
 ลุกเรือไม่ได้หลับนอน
 เรือมาถึงแล้ววซ่าเพ็งวางใจ

10. โตะแปะ

โตะบิราฮุด บิรานุช ปาปัน
 ลามาลามา โตะแปะ ซาเกะ
 คีคาลัมบาดัน
 โตะแปะ กาลัม คี ปาดัย กลี
 ปิตินังว ฌาณะ ปูเลา กาดาโฮะ ลิบิเซอ
 ซาเกะ ตูโบฮ คีคาลัม ลิบาดัน
 ตูโบฮ คาโตะแปะ ตามิ ฮางัน กะจี

ขอไว้โตะบิราฮุดผู้
 แกว่งไม้กระดาน
 นานมาแล้วโตะแปะคูโบฮ
 เจ็บปวดไปหมดทั้งตัว
 โตะแปะจุมที่หาคไม้ไม้
 ว่าสน้ำไปขึ้นที่แหลมใหญ่
 เจ็บปวดไปทั้งตัว
 หนักบ้าง เบาบ้าง

โตะแปะ กาลัม คี ปาดัศ กสิ
 บิตินัง ฌานณะ ปุเลา กาดาทะ โตะ ลิปิเชอ
 คูโบส คาทะแปะ คามิ ฌางัน กะจิ
 อาเงิน กะจิง อุมะ ปนบิเชอ
 โตะแปะ ฮารี คี ปุเลา
 กรดาโตะ ลิปิเชอ
 บิตินัง ฌานณะ บาคู คาทะเกอราจก
 อาเงิน กะจิง อุมะ ปนบิเชอ
 มาตา ฮารี มารินัง นะ ซี้ยัง
 โตะแปะ กาลัม คี บาคู กราจก
 บิตินัง ฌานณะ ปาดัศ กสิ
 อาตาสารี มาริมัง นะ ซี้ยัง
 มาตา คาทะแปะ ซาฮัด ลามา บิงาคู
 โตะแปะ กาลัม คี ปาโตย กสิ
 บิตินัง ฌานณะ ปุเลา ฮุกลีเฮ
 มาตา คาทะแปะ ซาฮัด ลามา บิงาคู
 โตะแปะ บิฉามา นัจ บิติกา
 โตะแปะ กาลัม คี ปุเลา ปุโตะ
 บิตินัง ฌานณะ ซุชือปาสา
 โตะแปะ บิฉามา นัจ บิติกา
 คูโบส คาทะแปะ ซาฮัด ปนคุฮา
 บิตินัง ฌานณะ คี ซุโงบารู
 โตะแปะ กาลัม คี ซุชทอปาสา
 คูโบส คาทะแปะ ซาฮัด ปนคุฮา
 คาทะแปะ คีคอก ฮางัน ลามาลาฮโย
 โตะแปะ กาลัม คี ซุโงบารู
 บิตินัง ฌานณะ ตะโลบาเร
 โตะแปะ คีคอก ฮางัน ลามาลาฮโย
 บากัด คะลาลาด คูโตะ ตะบูลเยช
 โตะแปะ กาลัม คี ตะโละ บาเร

โตะแปะจุมทีหาดไม้ไม้
 ว่าสน้ำขึ้นที่เกาะแหลมใหญ่
 ตัวโตะแปะเจ็บเป็นระยะ ๆ
 ลมแรงคลื่นใหญ่
 โตะแปะจุมทีเกาะแหลมใหญ่
 ว่าสน้ำขึ้นที่หินหลอกเพริ่ง
 ลมแรงคลื่นใหญ่
 พระอาทิตย์จะขึ้นแล้ว
 โตะแปะจุมทีหลอกเพริ่ง
 ว่าสน้ำขึ้นที่หาดไม้ไม้
 พระอาทิตย์จะขึ้นแล้ว
 โตะแปะกำลังจะหลับ
 โตะแปะจุมทีหาดไม้ไม้
 ว่าสน้ำไปขึ้นที่แหลมโตนค
 คาทะแปะกำลังจะปิดแล้ว
 โตะแปะร้องเพลงจนสว่างคาคา
 โตะแปะจุมทีเกาะหม้อ
 ว่าสน้ำขึ้นที่แหลมทาสีล
 โตะแปะร้องเพลงจนสว่างคาคา
 โตะแปะแก่มากแล้ว
 ว่าสน้ำขึ้นที่คลองบ่อ
 โตะแปะจุมทีแหลมทาสีล
 ตัวโตะแปะแก่มากแล้ว
 โตะแปะนอนคราง
 โตะแปะจุมทีคลองบ่อ
 ว่าสน้ำขึ้นที่อ่าวบาเร
 โตะแปะนอนคราง
 นอนก็ไม่ได้ นิ่งก็ไม่ได้
 โตะแปะจุมทีอ่าวบาเร

บิตินัง ฌานณะ กะธัสสิกกาอุ
 มากัด ตะละบาด คุโตะ ตะบุเลข
 มากัด นาซี ตะมากัด ลาโลด
 โตะแปะ กาลัม คี กะธัสสิกกะอุ
 บิตินัง ฌานณะ บาค ภูโระ
 มากัด นาซี ตะ มากัด ลาโลด
 โตะแปะมากัด บาลี มาโยะ
 โตะแปะ กาลัม คี ภูโระ
 บิตินัง ฌานณะ ภูเลา บีที
 คาโตะแปะ มากัด บาลัก มาโยะ
 จู จู คาโตะแปะ บีฆาคุสี ฮาตี
 โตะแปะ กาลัม คี ภูเลา บีที
 บิตินัง ฌานณะ ภูเลา กลูวิก
 จู จู นะโตะแปะ บีฆาคุสี ฮาตี
 อะดา คาวบารัก ฮาบีฮ์ ฮาตา ภูรัก
 โตะแปะ กาลัม ภูเลา กลูวิก
 บิตินัง ฌานณะ กา บีเคณฺฑือ
 อะดา คาวบารัก ฮาบีฮ์ ฮาตา ภูรัก
 โตะแปะ ฮาซีโตะ คีฮานส ภูเบอะ
 โตะแปะ ชาเกต บาราบาด
 โตะแปะ กาลัม คี บาราตุโกะ
 บิตินัง ฌานณะ ลาโวจัจ
 โตะแปะ ชาเกต บาราบาด
 ละ คามูกาส คี ฮาวัน ภูัจ
 โตะแปะ กาลัม คี ลาโวจัจ
 บิตินัง ฌานณะ ลาโวจ ตะเฮา
 ตะละ คามูกา คี ฮาวัน ภูัจ
 โตะแปะ บินิจจ รัมย์ปลีเมา
 โตะแปะ บินิจจ รัมย์ปลีเมา
 โตะแปะ กาลัม คีลาโวล ตะเฮา

ว่าสน้ำขึ้นที่อ่าวสังกะฮ์
 นอนก็ไม่ได้นั่งก็ไม่ได้
 กินข้าวก็กินไม่ลง
 โตะแปะจุมที่สังกะฮ์
 ว่าสน้ำขึ้นที่หินผุ
 กินข้าวก็กินไม่ลง
 โตะแปะกินแต่ของเมา
 โตะแปะจุมที่หินผุ
 ว่าสน้ำขึ้นที่เกาะเหล็ก
 โตะแปะกินแต่ของเมา
 ลูกหลานกังวลใจ
 โตะแปะจุมที่เกาะเหล็ก
 ว่าสน้ำขึ้นที่เกาะกลวง
 ลูกหลานโตะแปะกังวลใจ
 ท้าวของของโตะแปะหมดไป
 โตะแปะจุมที่เกาะกลวง
 ว่าสน้ำไปขึ้นที่อ่าวเต่าร้าง
 ข้าวของของโตะแปะหมดไป
 โตะแปะกินแต่ข้าวต้ม
 โตะแปะทิ้งเจ็บทั้งใจ
 โตะแปะจุมที่สุสานชาวเล
 ว่าสน้ำขึ้นที่อ่าวทะเลดี
 โตะแปะทิ้งเจ็บทั้งใจ ตะ
 สี่หน้าเหลืองซีด
 โตะแปะจุมที่อ่าวทะเลมีสี่
 ว่าสน้ำขึ้นที่หัวหมกกลาง
 สี่หน้าเหลืองซีด
 โตะแปะบนบาน "บ้านเจ็ดขึ้น"
 สี่หน้าเหลืองซีด
 โตะแปะจุมที่หัวหมกกลาง

บิดันัง ญาณะ ชาติ เจะมัย
 โตะแปะ บินิจจ รุมีสปลีเมา
 โตะแปะ กาลัม คี ชูโงบษา
 อีคู บารู โตะแปะ นะ ชารามัย
 จูจุนะ โตะแปะ ปินอชคารา
 โตะแปะ บิปากับ มาณะ มาราฮัก

ว่าชขึ้นที่อ่าวเจะมัย
 โตะแปะบนบาน"บ้านเจ็ดชั้น"
 ว่าชนำขึ้นที่อ่าวจระเข้
 โตะแปะสบายตัว
 หลานโตะแปะเป็นสาวแล้ว
 โตะแปะให้ชวนลูกปัด

11. ลาจัง (ส่วนที่ 1) ร้องทับตอนนำเรือไปลอยในทะเล (เดิม เป็นหน้าที่ของวงรำมะนา)

ลาจังมะตุรุด ปราฮู
 ชิมุฮา ราคา

เรือกพรรคพวกลงเรือลาจัง
 มารวมกันทั้งหมด

ลาจัง นะปรีมี มูนงฉีรีย
 ปรีมี ลายัก มูคี่ บังตุย

เรือลาจังจะไปภูเขาศีรีย
 หักใบตุงหางเสือให้ตรงไป

ลาจัง นะปรีมี มูนงฉีรีย
 โอ ลาจัง

เรือลาจังจะไปภูเขาศีรีย
 โอ ลาจัง

ลาจัง มวด บารังนะปี มูนงฉีรีย
 ปรีมี บาวา ซาเก็ด คิมม บาวา ปี
 มีตะ ซีม่าฮัย บวด คูลู คูลู
 มีตะ คูโตะ ซินัง ซินัง
 ลาคี ปราฮู กะลวก บายี
 จูจุนะ อานะ คูโตะ ซินัง

ลาจังบรรทุกของจะไปภูเขาศีรีย
 ให้พาความเจ็บไข้ไปด้วย
 ขอโทษความผิดที่ทําไป
 ขอให้อยู่เป็นสุข
 เมื่อเรือลอสออกไป
 ขอให้ลูกหลานอยู่เย็นเป็นสุข

ลาจัง ลาจัง ส่วนที่ 2

อีปุน อีปุน มารี มารี
 ตูรน อ่าเงิน ชูโรจ มารี ชูโรจ

มาพวกเรามารวมกัน
 ลมพัดมาเรือช ๗

อาฮัก ปาซัง อาฮัก ชูรุด
 ลาจัง นะปรีตี นังหรีณาไวษ
 มีตะ ชิมัส บรี ซิลามัต

ลาจัง นะปรีตี กะ พูนุงริษ
 เอเจ็น ตารา ตูรน
 ฌิปุค ตูรน บวง
 บูลัน มานา ตาฮัน มานา
 ลาจัง นะปรีตี กะ พูนุงฌิรัษ

12. ปีฬารรา (ส่วนวนที่ 1)

วะตุ มานา ฮาตี กัตา นะชินัง
 อามังปิกัณา ปีฬารรา ฮาเคะ
 คีรัมัส ฆาคุส ฮาตี

อามัง ปี ฮาเคะ คห รุมีษ อาฮัก
 มาตา ฌาโตษ
 อาฮัก ตะมีนุม นาซีตะมากัน
 (ส่วนวนที่ 2)

ปีฬารรา
 ปีฬารรา เอษ ปีฬารรา คี กระบี่
 คูโคะ บิฮัมัจ อานะ บินี
 ปีฬารรา เอษ ปีฬารรา
 ลากี นะซาปา คีโละ
 ลาคี นะงอด้ง ปีฬัม ซิมาลัม
 ฮาปา ซาบัก มินตา ตะฌาคี

น้ำขึ้นน้ำลง
 ลาจังจะไปเมืองไกล
 ยกมือวันทาขอให้เป็น
 สุขตลอดไป
 ลาจังจะไปภูเขาดิรัษ
 ลมว่าพัดมา
 ให้ช่วยนำช่วยส่ง
 ไม่รู้เดือนไหนปีไหน
 ลาจังจะไปภูเขาดิรัษ

เมื่อไหร่ใจเราจะสงบ
 ฟ้าไปคิดตารางน้องที่
 บ้านกุ่มใจ

พี่จากไปน้องที่บ้านน้ำตาตก
 น้ำก็ไม่ดื่มข้าวก็ไม่กิน

ตาราง
 ตารางเอษ ตารางที่กระบี่
 นั่งทุกข์ใจถึงลูกเมียข้างหลัง
 ตารางเอษตาราง
 ผัวใครอยู่ที่อ่าวนั้น
 ขอสมผัวใครไปสักคืน
 เราเป็นเพื่อนเรื่องนี้เรา
 สอมไม่ได้

13. ตูโคงคฺยง

จฺจูโคง ฮารี จฺจูโคง มาลัม อาฮัง นะปี
 แตคเคาะ ซามา อาเคะ คีติโละคฺยง
 จฺจูโคง ปาหี จฺจูโคง ปิตัง อาบั้ง นะปี
 แตคเคาะ ซามา อาเคะ
 อาเคะ บาหีมังงา บฺุโพบิส คีชาวิท

ถึงวันถึงคืนที่พี่จะไป
 นอนกับน้องที่อ่าวคูของ
 ถึงเข้าถึงเส้นที่พี่จะไป
 นอนกับน้อง
 น้องให้ดอกไม้ที่เสียบผมมา

14. อาฮักคมาตา

บฺุตะ มานา ซิลูวัก เมรัฮึ ตูรน กะป็นัง

คิลูวัก แมรัฮึ คีตาลัม ปาเฮ็ด
 อาเคะ นะอาบั้ง นะปี คัส
 คีมอน บิเตก นะมากัน
 อามี กุกู ญูไร แดง
 ปี ฮาตัก ตะกอส ปิตู
 คฺุโคะ คีปิตู ตรีชะ
 กาเซฮึ นะคี่ง
 ซีกาลี คี่ง อาบั้ง ตะลูปา
 ซิปฺุโลฮึ ตาฮฺุน นะลาละะ ไมบฺุลัก
 กาลู ซุกา ตาลัม ฮาตี ตะลูปา
 อาเคะ ปนบูกัน อาตี บาฉิ
 อาเคะ บาหีมักัน อาลั้ง ตะมากัน
 อาบั้ง ตะมากัน อาเคะ โชมักัน
 กาลู มาโอะ ซาปา นะรีบา
 อาเคะ เออ กาคาคัส ปินา มาโอะ
 ฉาวัน นะมากัน
 อาเคะ บาหีมักัน บฺุเลฮึ
 อาเคะ ปี มานา อาบั้ง ซาคุฮึ
 ฮาตี อาเคะ ฮีคฺุ

เด็กอะไรนุ่งกางเกง
 แดงตัวใหม่ลงไปในนา
 ข้างนอกแดงข้างในหม
 น้องของพี่จะไปแล้ว
 มะละกอสุก
 เวลากินต้องใช้เล็บเขี่ย
 ไปส่งแค่ประตู
 นั่งลงร้องให้ที่ประตู
 คู่รักจะทิ้งเราไป
 ถึงแม้จะทิ้งไปพี่จะไม่ลืมเดือน
 สิบปีกลับมาอีก
 หากรักอยู่ในใจจะไม่ลืมเดือน
 น้องก็ไม่ใช่พี่ก็ไม่ใช่น้ำใจดี
 น้องฮึนให้คิมพี่ก็ไม่คิม
 พี่ไม่คิมน้องให้คิม
 หากพี่เมาใครจะให้หนุนคัก
 น้องเอ๊ย เขาสั่งว่า
 ของเมาอย่ากิน
 น้องคะฮึนคะขอให้กินจนได้
 น้องไปไหนพี่ทุกข์ใจ
 น้องคนนั้น

15. ซีเรส ปีนัง

อาเคะ ปีกาลีตีคะ บังอาลัง
 ฮารี ลามา ลูปา ฌางัน
 ฮารี ลามา อาบังโคะ บูโอะ
 ซัมไป ซีการิง ตาบวง ลาลู

น้องเอ๋ย คำพูดของพี่
 เมื่อวันก่อนน้องอย่าลืม
 วันก่อนพี่มาง้อ
 ถึงคราวนี้ไม่มีแล้ว

16. ซิลูตุน

ซิลูตุน ปาตุน กามี
 กิดา ชุกา ซิราโนะ ชุกา รามัย

อาเคะ อาบัง นะตาญา
 บุงานี บิราปา ราฆา
 กินา ราฆา อาบัง นะ บิลี
 ตะฉวีชัย มีตะ ปีฒิม คูลู
 บิรี จิฒุม อาบัง นะบาวา
 บูโอบส ตีลังงา บิรณาลัน

คำพิชชานของเรา
 พวกเรารักความสุข
 และมีความสุข
 พี่ขอถามน้องว่า
 ดอกไม้ที่ราคาเท่าไร
 ถ้าถูกบ้างจะซื้อ
 ถ้าไม่ขายขอซื้อไปใช้ก่อน
 ถ้าให้บ้างจะคม
 แล้วทักหูไปเลข

17. ซิลามมาเลขุม

ซิลามมาเลขุม เลขุมมา ซิลาม
 บิราปร ราฆา บุงาคีซางุช
 กาเลา ตีคะ นะปีฒิม ปากัส
 บูเลส กะซาชา นะอาเมะ บิลาลู
 ลีโอะฮารี บิซุบีส บวง
 ซาชา บูคะ มานา คะตาฮู
 กาลู ซาลัส คูลง คูโอะ

สวรรค์ สวรรค์
 ดอกไม้ที่มราคาเท่าไร
 ถ้าไม่ขายจะขอซื้อใช้
 ถ้าเป็นของฉันจะเอาไปเลข
 ฉันขอรับว่า
 ฉันเป็นเด็กไม่ประสา
 ถ้าทำผิดขอให้ช่วยสอนด้วย

18. ตีรัง บูวัน

ตีรัง บูวัน ปีตัง กันราฆา

แสงเดือนแสงดาว
 แสงเดือนแสงดาวส่องแสง

บุษบา คีโบล ซัมไป ลาญา ฮาคี
 ซิไป ฮาคี ซัมไป ลาเคอะ ราชา
 มินังฆ ซาซา ฮาโวส มาตา
 บิราปา ราฆา บุงา ซางุส
 กิษา ราฆา ฮาบัง นะบิลี
 กาเลา คีคะ นะปัดัม ปากัส
 บุเลส กาซาซา นะฮาเมะ ปีลาล
 ตูโบส ฮีตัม มูดา ปูเตส
 ฮาเคะ ปูเตส ปากัส ชูบัง
 ซาฮัต บิรกีเลา

19. อีปุน อีปุน กามิ

กิตา ปิตีโปะ ชูการามัส
 คาปัด จาดัง บิตุกัก จีเจเน
 คาปัด จาดัง ฮาเมะ ตะบูเลส
 ตูโบส นีเปส ฮานะ การา

20. ลิมะปาเตน

มีตะ คาเบะ ฅองซิมัส
 กาลู ซาลัส ซิมาส ฅูกา
 ฮาเคะ ปินอส คารา
 กิตา ชูกา ชูโงส
 มีตะ ปีตัส
 มีตะ ซิมัส
 ปาชัน นีฮาเบส

ทุกอย่างเกิดจากใจ
 จากใจไปสู่ความรู้สึก
 กิ่งฉันทให้ไกลตา
 ดอกไม้ที่ตัดผมราคาเท่าไร
 ถ้าถูกไฟจะซื้อ
 ถ้าไม่ขายจะขอชิมใช้
 ถ้าให้ฉันทก็จะเอาไปเลข
 ตัวค่าน้ำชา
 น้องตัวขาวใส่คัมพูพรพราว

มาพรรคพวกเรามา

มาร่วมปรบมือสนุกสนานกัน
 คนไหนเราไว้ใจเราแลก
 แหวนได้
 คนที่แลกแหวนแล้วเอาไม่ได้
 คนบอบบางเป็นลูกสาวเขา

ชกมือวันทาพิชี่จบแล้ว
 สิ่งใดผิดพลาดก็ขอภัยด้วย
 น้องเป็นสาวแล้ว
 ฉันทรักสุดหัวใจ
 ขอเป็นคนสุดท้าย
 ขอไหว้
 เรื่องราวนี้จบลงแล้ว

21. ลันตาที่รัก

(สร้อย) ลันตา ๆ ๆ สุดปรารถนาของหนุ่มสาวเรือ

หน้าคลื่นหน้าลมแนเปื้อน

ลอสเรือสนุกสนาน

ปล่องขลุ่ยปล่องขลุ่ยโศกโศกภัย

เสวีจแลัวขอเชิญน้องพี่

จอดเรือที่หน้าบ้านน้อง

คืนนี้เขามีร่ำวง

สาวเอยสาวเกาะลันตา ๆ

น้องนางบ้านอยู่สังกะฮู้

ปีก่อนเคยร่ำกับน้อง

มาใหม่ ๆ คนดี

วังจอดเรือหน้าเกาะลันตา

เป็นวันสำคัญประจำเกาะลันตา

ไปกับเรือไม้ในสาขธาร

ตรงมาที่เวทีสุนกเสสา

คิดถึงเนื้อทองหัวใจขู้ท่า

พี่อยากจะได้ดั่งน้องร่ำก็ไม่กล้า

หนุ่มลากค้อมาอีกแล้วคนดี

โถมตรูมาหรือเปล่าคนดี

ปีนขอจองร่ำอีกสักที

มาร่ำวงฟรีกันเถิดแก้วตา

22. ร่ำวงสังกะฮู้

(สร้อย) ร่ำวงบ้านสังกะฮู้

นีน้องมาลัย

มะลิน้องมาหรือเปล่า

ลองคืนนี้เป็นคนสุดท้าย

อยากพบน้องนางปีก่อน

ร่ำเป็นหมาก็คู่สวยดี

ถัดไปก็น้องมาลัย

อยากร่ำกับเจ้าแต่ไม่เห็นคนดี

โศกดีทรมานวัยเรือเข้าพอดี

ใส่เสื้อเหลืองก่อนมาใหม่คนดี

23. มาร่ำวงกัน

มาร่ำวงกัน

พวกเราชาวไทย

สนุกเฮฮามาร่ำเถิดหนา

ดี ดี ดี ดี ดี พวกเราฮินดี

เชิญมาร่ำวง

จะเลือกคนไหน

เชิญ ๆ ๆ ๆ ๆ

มาร่ำวงกันที่งานลอสเรือ

เราชาวไทยใหม่

มาเต้นเถิดหนาให้สุขฤดี

ให้คนนอกเข้า

เชิญขึ้นมาดั่งสาวมีมากมาย

อฮัมวแต่อาสเค็ชวไม่ได้ร่ำ

อฮัมวแต่เชินหรืออาสใครนั่น

จะเก็บไปฝัน
พวกเราไทยใหม่
มา มาร่ำวงกัน

จะเก็บไปฝันไม่ได้ว่าอะไร
มีความจริงใจให้กันและกัน
มาร่ำวงทำงานลอสเรือ

สำหรับเพลงประกอบการร่ำวงเงิ่งในพิธีลอสเรือนี้ นำมาเป็นตัว
อย่างทีแสดงให้เห็นว่าเนื้อร้องของเพลง บรรยายความในลักษณะประวัติศาสตร์
บอกเล่าของชาวเลกลุ่มนี้ ตั้งแต่อดีตอันไกลโพ้นว่าบรรพบุรุษของตนเป็นใครมา
จากไหน ประสบการณ์สำคัญอะไรมาบ้าง รวมถึงใจความเกี่ยวกับความเชื่อใน
ลัทธิและศาสนาผสมผสานต่อมาถึงอิทธิพลของสังคมไทยที่แพร่กระจายเข้าไปสู่
ชุมชนของชาวเลนี้